

Jõulunumber

EESTI SPORDI-LEHT

N° 45

22. 12. 1931.

Tolmatus ja talitus
Tallinn, Uue tän. 24
Telefon 444-28 Postkast 70

Jlmub teisipäeviti

Hind 15 senti

12. aastakäik
Tellimise hind:
aastas 6 krooni, kuus 60 senti

Rõõmsaid Jõulupühi!

Õnnerikast uut aastat!

Sportlaskond peab aitama kergendada raskuste kandmist.

Möödunud on jälle aasta. Päevad on üksteise järele vajunud aja merre, et kunagi mitte enam tagasi tulla. Pühitseme jälle talvepühi ja sammume vastu uuele aastale. Vahel üldiselt on meeleolud tänava mitte nii lootusrikkad ja võimsad kui eelmistel aastavahetustel. Elame ju raske majandusliku surutise all, millist koormat peab kandma kogu maailm ja kus ka meie peame oma osa ohvrina tooma.

Möödunud aasta oli meie kodumaa spordiliikumises küllaldaselt edukas. Võime tagasi vaadata korralikkude saavutuste ja võitude nimekirjale; kuid oleme rohkemgi edenenud kui seda näitab rekordite, võitude tabelid. Oleme suutnud endaga kaasa tõmmata laiemaid hulki, võita uusi sõpru liikumisele. Seda edu pole võimalik mõista tabelitega. Seda saab ainult tunda ja teada. Kuid see on suure väärtusega ning see peab tähisena järgmise aasta peale tegutsemiseks jõudu ja hoogu kahekordistama.

Ees seisab tähtis aasta. Järjekordsete olümpia mängude aasta.

Kuigi võistlused on kaugel ookeani taga ja sinna pääsemine raske võib mõni üksik sportlane, kelle võimed tõesti tippsaavutuseni küünivad, teost. suuri kulusid nõudva võistluse retke. Kuid huvi olümpia mängude vastu ei tohi sellepärast väiksem olla kui harilikult, ikkagi peame jälgima neid suursündmusi, mis korduvad iga nelja aasta tagant. Kui 1936. a. järgmised mängud peetakse meie mandril, arvatavasti Berliinis, siis on osavõtmine märksa kergem ja selleks võimalused suuremad. Kui Los Angeles peab olema meie kontrollpunktiks, et võimalik oleks öelda kas suudame ka Berliinis läbi lüüa ja midagi kätte saada. Kui oleme praegu nõrgad ja pole suutnud sammu pidada teiste maailma rahvastega, siis eeloleva suve võistlused näitavad, mis alal oleme viga teinud, kus on meie nõrgad kohad ja mis teed peame käima võimete tõstmiseks, et olla paremad ja võistlusvõimelisemad 1936. a.

Nii seisame siis kontrollpunkti

ees, peame sooritama koduse eksami ja läbi tegema enda hindamise.

Peame aga ka jätkama senist tööd. Peame viima enda ideed laiematesse ringidesse, võitma juure uusi poolehoidjaid, sportlasi ning nende toetajaid.

Kuigi see praegusel raskel majanduslikul aastal pole kerge ülesanne, peame sellega toime saama. Meie ei pruugi käia noruspäi. Seeme on langenud viljakandvasse maasse. Eriti praegune tali, mis kestnud mõned nädalad on suutnud oma veetlevusega võita paljud, kes looduse ilu nautimiseks muretsesid suusad ja vabal tunnil lähevad luulelikule maastikule ja metsadesse. Need inimesed on kindlasti võidetud spordile ja selle liikumisele. Sellega kasvab see idee ja kasvab uus jõud.

Jõudu on aga hädasti vaja. Sportlane peab olema rõõmus. Ta ei tohi tunda noruspäi meeleolu. Praegusel talvisel ajal, kus lumest valgend. loodus meid kutsub enda rüppe, võib tunda ainult

rõõmust meelt ja unustada väsimust ja tülinust.

Vaatamata kõikidele raskustele, mis peame kandma enda õlgadel erakordsete aegade tõttu, peab sportlaskond alal hoidma oma head tuju ja lõbusat meelt. Peab alati olemas rõõmus ning lootusrikkalt vaatama tulevikku. Seda meeleolu peab ka teistele kaaskodanikkudele üle andma.

Head lootust selleks, et eelolev aasta toob paremaid päivi kõigile, toob uusi saavutusi ja võite ning kutsub kaasa uusi poolehoidjaid spordiliikumisele.

Eesti Spordi Keskkliit ja „Eesti Spordileht“ soovivad

meeleolurikkaid jõulupühi

ja õnne ning

saavutusrikkast uut aastat

kogu eesti sportlaskonnale, tema pooldajatele ja „Spordilehe“ lugejatele.

Spordiõpetamise psükkoloogia.

C. R. Griffithi (Illinois ülikooli) järele H. Niiler.

VII

Kirjutiste seeria ilmunud „Eesti Spordilehes“ 1930 ja 1931.

Kuidas õpetada kõige tagajärjekamalt.

Varemail aegadel õpetajad pidasid omi õpilasi täielisiks oma targa isade ja emade minjatiiriks. Arvati, et laps võib õppida vaatamata sellele, kuidas õppeaine temale esitatakse ja millises järjekorras. Kui laps seda ei teinud, siis peeti teda kangekaelseks (mitte rumalaks), ja karistati kuni ta käsku täitis. Arvamus, et laps on loomult intelligent, valitseb veel praegu mõnelpool, kuid annab maad õigemale arvamussele, et lastel ja noortel inimestel võivad olla mitte ükski väiksemad võimed, vaid ka vähem võimeid. Oping sünnib omalt poolt alati kindlate reeglite ja põhimõtete järele.

Käesolevas kirjutises tahame näidata, kui suur vahe on õppijale ja õpingu edule kas temale pakutakse aine nii ehk teisiti. Teiste sõnadega, õpetamine pole paljalt harjutamisvõimaluste muretsimine ja sündmuste kirjeldamine, vaid see on materjali muretsimine ja selle asetamine sellisesse vormi, et see oleks õpilaste võimete piirides ja paeluks nende tähelepanu ning huvi, mille tagajärjeks on kiire äraõppimine ja suur osavus.

On palju, mida me peame õppima ja on ka palju teid, kuidas õpetama peab.

Kuidas peame õpetama korvpalli taktikat ja jalgpalli strateegiat kõige ökonoomsemal teel, kõige väiksema jõu- ja ajakuluga, et saavutada selles juures kõige suuremaid tagajärgi?

Kuidas peame väljuma, et õpetada osavust?

Selle saavutamiseks on teid, nägemise, kuulmise ja kompamise kaudu.

Milline tee on kõige tagajärjekam, see on küsimus, mida püüame siin lahendada.

Katse.

Tarvitage järgmist katset kui katsete muuta harjutuste šablooni. Paluge, et iga meeskonna liige tuleks meele momenti enne jalgpalli mängu algust, mil palli tabas avaldöö, et nad kujutleks nii elavalt kui võimalik, enese oma mängus. Kui vajalik siis aida ke küsimustega.

Vastused, mida te saate, oleks! Mõnel mängijal on selge pilt mängust. Nad näevad oma vaimusilma ees iga kaasmängija asendit, näevad omi vastaseid, vahe- ja piirkohtunikke, samuti endid pingul, valmis mängu alustama.

Need mängijad kuuluvad nägemistüüpi.

Teised jutustavad, et nad kõige selgemini mäletavad vahekohtuniku viilet, meeste hüüdeid ja teisi kuulmisega seotud sündmusi. Need mängijad kuuluvad kuulmistüüpi.

Osa aga mäletab vaid lihaste valmisolu tunnet.

Need mängijad kuuluvad kompamistüüpi.

Kui teie palute nüüd üht nägemistüüpi kuuluvat mängijat kirjeldada eelpoolmainitud jalgpalli mängu kompamistüübi seisukohast, siis vähesed suudavad seda.

Samuti ei suuda kompamistüüpi kuuluv mängija manada vaimusilma ette pilti mängust.

See katse näitab, kui palju indiviidi erinevaid üksteisest.

Nägemis-, kuulmis- ja kompamistüübid kalduvad mäletama omi kogemusi vastavalt oma kalduvusile.

Need faktid näitavad, et peame õppijale õpetama ainet selliselt, kuidas nad ise eelistavad, s. t. nägemistüüpi kuuluv mängija omab kõige paremini seda materjali, mida on õpetatud temale nägemislokorid. Kompamistüüp kaldub meele-

pidama seda materjali, mille kallal ta harjutada saab, ehk millest ta omab lihastunde.

Üldiselt on need väited õiged. Katsetes näitavad, et on olemas ka erandeid.

Suurim osa sportijaist kuuluvad kompamistüübi hulka.

On küsitav, kas neil meestel, kes loomult kuuluvad kompamistüüpi, on enam eeldusi saada sportlasiks, ehk, kas sportlased oma harjutuste tagajärjel ei muutu mitte kompamistüübiks?

Sportlised saavutised on siis täiuslikumad kui on omatud õlge lihastunde teatud toimuingu puhul.

Palliheitja pesapallis teab samal hetkel, mil pall lahkub käest, kas see läbibast kodupesa, nagu see oli kavatsatud. Akrobaadid ja võimlejad arendavad lihastunnet pingutuse ja distantsi mõõtmiseks. Korvpallimängija teab, millal ta on „küps“ korvi viskeks.

Me võime nüüd järeldada, et nägemismeelele esitatud materjal, s. o. näite, pildi varal ja siis tegelikult harjutatud nii, et osavõtja võib omada vajalikku „tunnet“, on kõige tagajärjekam aineõpetamine.

Kust peab õppimine algama

Võib palju asjatut ajaraiskamist ära hoida hooaja ajal, kui treener uurib kui kaugel tema mehed oma teadmises ja osavustis; algab sellest punktist, et kasvatada uusi harjusi ja lõhkuda seniseid, mis on olnud valed.

Kasulik on koondada materjali ühe ehk kahe ülesande ümber esimesil harjutusperioodidel.

Mõned õpetajad, et väliselt silma peista, alates tööga, püüavad olla entsüklopeedilised, s. t. anda palju materjali, kuid pealiskaudselt. Nõuanded, juhatused, plaanid ja arvustused

järgnevad üksteisele. Usalduse ja kasu asemel loovad nad ainult segadusi.

Iga päev üks tegu — kuid hästi tehtud, on hea juhtlause.

Üks hästi õpitud osa mängust näitab poistele juha, et nad tegelikult teevad edusamme. See köidab nende huvi.

Tee probleemid tõeliseks.

Palju õpetusi läheb sellega kaotasi, et õpetaja ei selgita õppijale nende seisukorra ja ülesande tõelikkust, ehk sellepärast, et mainitud seisukordadel ja ülesannetel ei ole otsesest suhet mänguga.

Õppimine edeneb alati siis kõige paremini ja õpitav aine on kõige kasulikum kui õppija peab lugema oma otsekohesest ülesandest kogu mängu suhtes. Mängu alused on siis kõige kasulikud, kui nad moodustavad tegeliku osa tegelikust mängust. Peale selle kui mängu alused on hästi valitud. Kõige parem abinõu on teha ülesannet tõeliseks sellega, et õppijad kästakse kasutada oma kujutlust vabalt iga õppeajajärgu kestel nii, et nad võiks tunda end mängus tegelikult vastasega.

Poksijad seisavad sageli lõõgikoti ees, nagu peaks nad selle kallal meistreiks saama, selle asemel, et kasutada kiiret vastulööjat, kus nad harjaks ka vastulöökidega. Poksimine lõõgikotiga harjutab ainult lihaseid, kui mitte õppija ei kujuta seda liikuva vastasena ja ei võta oma ülesannet tõsiselt. Lühies kott liigutab omi jalgu, põikleb kehaga, kumardab pead ja teeb teisi liigutusi, mis on vajalik edukaks käitsemiseks.

Varjupoks on kasulik, kuna see harjutab jalgu, keha ja kopsusid; kuid, kõige kasulikum on varjupa-

Spordikindralid jõuluvana pale ees.

Alumine rida: Spordikeskliidu esimees kindral Laidoner on ilmunud jõuluvana ette oma ametimundris ja tunneb end ka siin „kõigevägevamana“, kindralina. Isegi mitte jõuluvana ta ei karda. (See on ilmselt selgesti näha ta seisakust). Kindrali abimees Abrams, on end poetanud oma „ülemuse“ kõrvale ja on teda alati valmis aitama. Iseäranis kingituste vastuvõtmisel jõuluvanalt.

Käspalliliidu esim. Klumberg tahab jõuluvanale näidata oma mängu- osavust. Suure hirmuga on ta aga vahetanud käed jalgadega. — Aga

eks me kõik ju põeme lambipalavikku.

Sportbüroo juhataja ja elukutse- line sportlane, Villemson, tahab jõuluvana meeldida tubli sportlasena ja kui tarvis, tõstab ta tõstepommi asemel ka eluraskuse 100 korda üles.

„Eesti Spordilehe“ toimetaja Mändvere loeb „omatehtud“ spordilehest jõuluvanale ette värsked spordisõnumeid ja spordi uudiseid. (Mändvere vaade on juhitud natuke enam mujale, kui „Spordilehele“, kas tal mitte ei ole kuhugi kinnitatud spikker?)

(Kõrvaltvaataja järeldamatus)

Jõuluvana seljataha peitu on pugenud „kindral“ Visman. Temal seal Toompeal kahtlased askeldused nende rosinade litsentsidega ees — ja parem karta kui kahjatseda, sest ega tea kas see jant kõik jõuluvanale meeldib.

Eemal peab Vismani teravasti silmas dr. Veiss. Tema, kui arsti kohus, on valvata, et mehikesel süda mitte liialt „hüppama“ ei hakkaks, sest see võib tervisele ja ka elule saada hädahohtlikuks.

Ülemine rida vasakult: Tennisliidu esimees Tooms on võtnud kätte lumepalli ja tahab sellega nüüd

oma leidlikkust tõestada ja näidata, et ka talvel võib valget palli „teha“.

Saulmann, talvespordi liidu esimees naljavend on jõuluvana ette ilmunud suuskadega — tahab vist sellega näidata, et ta on ka juba suusatamise selgeks õppinud.

Jalgpalliliidu esimees Anderkopp on üsna rahulik, tema ei närvitse sügugi, ja mistarvis ka närvitseta. — Tema ja ta poisid on oma töö teinud, auhindad on igale selgesti näha ja muud polegi vaja.

Üle kõige selle pühade olemise säraavad võidukalt rekordid. „Kindralite“ rõõmuks ja auks. —ove—

kui me oma kujutlusvõime abil elustame ta tõeliseks vastaseks, sama targaks nagu ise, keda iga moment peab valvama; vastasteks, kelle kallal peame tarvitama igit võtet oma strateegia.

Korvpallis korvi visete harjutamine pole nii kasulik seni kuni vormiline visete harjutamine pole muudetud kujutluse abil tõeliseks. et vastane on takistamas meid kord vasakult, kord paremalt poolt, et peame nüüd kasutama kogu oma osavust, et üle trumbata kavalusega eesseisvat kaitset.

Suur osa korvi visetest võistlustel ei õnnestu sellepärast, et teeme seda laisalt, mekaaniliselt, ilma et muudaks oma harjunut stiili, mida ometi tegelik mäng meil nõuab.

Olulise õppimine võrreldes juhusliku meeletuletamisega.

Õppimise ja mälu vahel on vahet. Õppimise juures anname materjali närvistestele ühele, kes see automatiseerub. See materjal, mida oleme omanud mälu abil, ei jää sinna sel viisil. Meie ei saa lahti õelda harjumuse ja osavuse kasutamisest, kuid me võime loobuda mälu tarvitamisest.

Me võime seal olevat materjali tarvitada kui- ja millal me seda tahame.

Vahe mälu ja õppimise vahel peaks eriti õpetajat huvitama, sest ta peab oskama selget vahet teha materjali vahel, mida ta tahab automatiseerida ja selle vahel, mida ta paljalt mälu objektiks tahab teha.

Mida tähtsamaks ülesanne on tehtud, seda kiiremini edeneb õppimine.

Võtame ühe ülesande, mis nõuab erilist osavust. Siin võivad tekkida erandid ja tingimused. Eeldame, et need erandid ja tingimused on mõhus alal hoitud, ei ole mitte automatiseeritud. Muuta need nüüd auto-

maatsejks tähendaks hävitada osavust.

Vaatleme näiteks osavust, mida vajab kaitsja, et peatada tema poole suunduvat mängu. Ta ei tohi lasta end segadusse ajada vastase poolt. Tema mängu strateegia oleneb tema võimest meele pidada, millised erandjuhud võivad ette tulla.

Raskeks ülesandeks õpetamise juures on see, et teatud toiminguid tuleb muuta harjumusiks, samal ajal ei tohi mitte unustada, kuna peab tegutsema hoopis teisiti. Paljud õpivad mehaaniliselt, nad ei suuda kunagi kiirelt reageerida uues ja ootamata olukorras. Neil põhjusil peab õpetaja hoolikalt valida materjali, mida ta tahab teha automaatseks. Harjumuse ja osavuse kõrval ei tohi unustada erandeid ja ebareeglipärasusi. Alles siis saavad tema õpilased häiks mängijaks, mitte harjumuste masinaiks.

Aine kohandamine õpilaste vaimlise tasapinnale.

Me oleme näinud juba, et õpilased erinevad tugevalt üksteisest oma võimete poolest. Need erinevused on sama arvukad nagu erinevused nende väljumises, silma-, juukse- värvis, kehaehituses jne.

Sellest näeme, et me peame kohandama materjali õpilaste vaimlisele tasapinnale. Hulk korvpalli kombinatsioonid nurjuvad sellepärast, et treener, kes kulutas hulk aega nende väljamõtlemisele ja õpetamisele, ei tulnud selle peale, et need käivad enamusele mängijale üle jõu, sest on liig keerulised mängija vaimlisele tasapinnale.

Meeste jaotamine esimesse, teise ehk veel kolmandasse rühma aitab püsut lahendada seda küsimust.

Võtame näiteks mälu võime.

Mõned on omas õppimises aeglased teistest. Vaatamata pikemale ajale, jõuavad nad kaugemale neist, kes õpivad kõike ruttu, kuid varsti jõuavad oma piiratud võimete tipuni.

Hooaja alul peab õpetaja liigita- ma omi õpilasi, kui võimalik, siis psühholoogi abiga. Oletame, et iga rühm koosneb mängijaist teatud vajumiste omadustega. Anname siis igale rühmale ülesandeid, mis on kooskõlas nende võimete, see aitab kiiremini koostada meeskonda ja ühtlasi arendada kaitset ja peale tungi.

Kes võidavad veespordis olümpiaadil?

Kuidas oleks järjekord tänavuste paremate saavutuste põhjal.

100 m. vabalt: 1. Barany (Ungari) 59,8; 2. Yasuji Miyazaki (Jaapani) 59,9; 3. Manuella Kalili (USA) 1.00,2; 4. Majola Kalili, Walton (USA) 1.00,4.

400 m. vabalt: 1. Taris (Prantsuse) 4.49,4; 2. Yokoyama (Jaapani) 4.53,2; 3. Gilhula (USA) 4.57,6;

1500 m. vabalt: 1. Makino (Jaapani) 19.35,2; 2. Crabbe (USA) — 20.06,2; 3. Takemura (Jaapani) — 20. 11,4.

200 m. rinnuli: 1. Koibe (Jaapani) 2.50,0; 2. Wittenberg (Saksa) 2.52,0; 3. Reingoldt (Soome) 2.52,2.

100 m. seljalt: 1. Valton (USA) — 1.11,0; 2. Kavarri (Jaapani) 1.12,0; 3. Kiyokava (Jaapani) 1.12,2.

4×200 m. vabalt: 1. USA 9.17,0; Jaapani 9.26,6; 3. Ungari 9.34,4.

Hoolauahüpped: 1. Smith (USA); 2. Michael Galitzen (USA); 3. Simaika (Egiptus).

Tornihüpped: 1. Simaika (Egiptus)

Naised:

100 m. vabalt: 1. Madison (USA) 1:09,4; 2. Lenkey (Ungari) 1:09,8; 3. Godard (Prantsuse) 1:10,0.

400 m. vabalt: 1. Madison (USA) 5.42,2 (440 yardi); 2. Braun (Hollandi) 5.42,0; 3. Godard (Prantsuse) 5.53,4.

200 m. rinnuli: 1. Rawls (USA) 2. Suchardt (Saksa) 3.14,1; 3. Kas- tein (Hollandi) 3.15,4.

100 m. seljalt: 1. Braun (Hollandi) 1.22,8; 2. Cooper (Inglise) — 1.23,6; 3. Harding (Inglise) 1.24,8.

4×100 m. vabalt: 1. USA 4.46,4; 2. Hollandi 4.57,4; 3. Inglise 5.00,8.

Hoolauahüpped: 1. Coleman (U. S. A.); 2. Rawls (USA); 3. Jordan (Saksa).

Tornihüpped: 1. Coleman (USA). Nagu tabelist näha, on eurooplastel ameeriklaste ja jaapanlaste kõrval õige vähe võiduvõimalusi meesaladel, naisaladel sellevastu rohkem kui Ameerikal.

Kohvik
„Philipitsh“

Tallinn, Viru 18.

Mugavaim kohvik
Tallinnas!

Igapäev värsked kondiitri saadused oma tööstuselt.

Sportlased!

Kui soovite head kohvi
juua, nagu välismaal —

siis külastage ainult

Café „Centrum“i

SUUR KARJA 18.

Mari Mardos.

Jõulu esimesel pühapäeval põletati ühes kohalikus spordiseltsis traditsiooniliselt igaaastast jõulupuu. Selleks mainitud selts oli korraldanud oma avarais ruumes teedõhtu. Määratud ajaks kogus võrdlemisi rohkel arvul seltsilikke — sportlasi teedõhtule. Samuti ilmus ka ohtrasti kutsutud külalisi.

Võimla avaras saalis olid kaetud kaks pikka, rööbastikku käivat lauda. Nurgas ilutses jõulupuu, tulvil loendamatuid ehteasjakesi ja küünlaid. Säädesid ehteasjad jõulupuu küljes, põlesid küünlad.

Pidulistel oli meeleolu ülev. Joo- di magusat teed, söödi kooke, vesteldi palju ja tehti tujuküllaselt huumori. Saali parketina siledal põrandal keerles noorus tantsumuusika võluvaid helidel.

Ka tuntud poksija Aksel Särnglepp ilmus sellele teedõhtule. Ta võitis istet rikkalikult kaetud laua ääres. Samas ruumis, kus ta juba nii mitugi korda oli pühitsenud varemalt oma võite nõõriga piiratud nelinurgas.

Kujd täna Särnglepp ei olnud ilmunud mitte selleks, et jälle pühitseda oma võite, milliseid ta alles möödunud nädalal oli toonud kaasa oma Skandinaavia turneelt, vaid Särnglepp võitis õige mõnusalt istet otse jõulupuu ääres. Seal nimelt istus parajasti jõuk noori, algajaid poksijaid. Kuna oli sattunud kokku just ühe huvilisi sportlasi, siis jutt keerles peamiselt poksi küsimuste ja võistluste ümber. Ja Särnglepp, kui vana veteran, teadis noortele pajatada nii palju, palju huvitavat. Kuulajad otse imesid järjest uute Särnglepa jutustiste järele.

Viimati Särnglepp jutustas ühe loo poisist, kellest sai hiljem tuntud poksija. Enne oma jutustise algust Särnglepp rüüpas klaasist paar söõmu teed, silis mõtlikult oma armilist laupa ja algas:

„Sellest on juba möödunud mõningeid aastaid. Olid saabunud jälle jõulud, need maailma rahupühad. See oli iseenesest hull mõte, et Ilmar Veskiärv, meie parimaid poksijaid, otsustas veeta oma jõulupühad maal. Seda enam, et Veskiärv oli läbi ja läbi linnapoiss. Ma arvan, ta ei ole vist varemalt kunagi olnud veel kordagi maal.

Ja nüüd järsku: Veskiärv sõitis maele. Ta läks külla ühele oma vanale tuttavale, kes elutses täielises metsakolkas. Ent saabunud oma sõbra poole ja silmitsenud pisut ümbrust, Veskiärv oli oma sõiduga täiesti rahul. Inimesed olid nii sõdamilnud ja lahked. Vana talumaja oli kodune

ja armas. Ent lumised väljad ja mõõtmatud metsad! Oi, midagi ilusamat, kaunimat ei võinud ta enam kujutellagi.

Varasest hommikust hilise õhtuni Veskiärv vihistas suuskadel piki valget, sildpehmet lund. Ta tundis kirjeldamatut rõõmu lume valgest ookeanist. Ta paled lõkendasid ja süda ilutses. Ta elas otsekui muinasjutus.

Esimese püha õhtul oli korraldatud pidu kohalikus seltsimajas. Vastutahtmist läks sinna ka Veskiärv. Pidusaal oli täis tubakasuitsu ja inimesi, ejnelauas paukusid korgid õllepudelitel ja klirisesid viinaklaasid. Mehi ja naisi tuikus joobnult ning lallutades. Veskiärvel oli nii ebamugav tunne. Ta tundis end nii üksikuna.

See oli sootuks võõras ja sobimatu maailm Veskiärvele. Ta oleks nii meelsasti lahkunud peolt. Kuid, et ta oli tulnud siia ühes oma sõbraga, siis ta pidi tahes-tahtmata ka siia jääma. Kuna tal oli lihtsalt võimatu istuda joobnute keskel, ta siirdus välja, õuele. Ehkki siin oli külm ja paukusid aiateibad, siiski siin meeldis Veskiärvele enam.

Esmalt õu oli inimestest tühi, ent peagi sigis ka siia neid. Ilmusid nähtavale neli poisikese-õhtu noormeest. Kõik ilmselt alkoholiga juba läbi immutatud. Poiste vahel tekkis sõnelus. Kuna Veskiärv asus parajasti võrdlemisi nende lähedal, ta tahtmata kuulis pealt nende kõnet.

Rääkis üks, maailmakuulsa poksijakolask:

„Noh, läksin saali, vaatan: Kännu Juuli istub seina ääres. Aga parajasti orkester müristab polkat. Ega kedagi. Lähen Juuli juure, et: „Juuli, läheme tantsima.“ Aga kus siis Kikevere poiss hüppab mulle ninna, õeldes, et jätku ma tema pruut rahule. No kureta lahti, või hüppab mulle ninna. Tahtsin teisele seal samas ühe ajata, nü, et mina oleks käinud kukla taha, aga ei tahtnud ennast täis tõsta, kogu saali ees.“

„Vaata, vaata, või tema pruut!“ jõlises teine, hõõrudes külmast kohmetunud käsi.

„Kena pruut!“ kohmas kolmas. Siis rääkis jälle esimene, hõõrudes neljanda poisi poole:

„Sa, Kusti, mine õige ja kutsu Kikavere poiss väheks välja. Eks vaatame siis, kes kumba rahule jätab.“

Lühikese puiklemise peale läks too sisse. Nüüd oli selgesti näha, kuidas kolm meest läksid lattaia juure ja mürdisid iga mees sealt omale ühe tugeva roika. Need hoiti võitlusvalmis peos. Veskiärvele oli ilmselt selge, et meestel oli kavatsus Kikavere poissi kamba peale armetult läbi peksta.

Seda nähes kihvatas miskit Veskiärve sisse. Ilma eneselegi märkamata astus äkki roigastega varustatud kolme mehe juure. Need, nähtavasti arvates pimeduse tõttu, et tuleja on Kikevere poiss, tõstsid juba teibad löögi valmilt õhku. Kuid enne kui nad said langetada oma teibad, lamas juba üks nendest oimetult maas. Teda oli tabanud üks hästisihitud löök rusikaga Veskiärve poolt. Hetk hiljem langes teine mees lumme pikali nagu tühi kott.

Kolmas, nähes, et sõbrad juba „ööbikuid kuulamas“, kadus kähku pidurumi, ajateivas veel ikka krampkult pihus. Ka lüüasaanud upitasid peagi jalule ja kadusid samuti tanderelt, silmad häbelikult kisis nagu peksetud koortel.

Ka Veskiärv läks saali...

Järgmisel hommikul, juba üsna varakult tulid talu, kus Veskiärv veetis oma pühi, kaks noormeest külast. Nad koputasid kaua ukse taga oma saapaid lumest puhtaks ja nuuskasid paaril korral nina, enne kui nad sõendasid tulla sisse.

„Vabandust, kas härra poksija Veskiärv on kodus?“ küsis üks meestest argliku häälega.

„Jah, on küll.“ vastas tüdruk.

„Kas me saaksime temaga pisut rääkida?“

„Olge head, astuge tuppa.“

Pisut võbiseval südamele ja nõtkuvajal sammul mehed astusid tagatuppa. Veskiärv lebas parajasti diivanil ja lehtis üht jõulualbumit, kui mehed astusid tuppa. Ta võttis meeste tervituse lahkesti vastu. Pannud jõulualbumi lauale, ta jäi ootavana silmitsema tulijaid.

Mehed olid talle täiesti võhivõõrad. Või siiski, üks paistis olevat nii tuttav. Kus ta oli neid varemalt näinud? Ent mehed ise ei annud ka veel selgitust. Nad seisid kohmetuina keset tuba, silmad häbelikult suunatud maha, talimüts keerles nõutult sõrmi vahel. Nähes ühel mehel siniseks löödud silma, meenus Veskiärvele välgajärelt, et need olid samad mehed, kes olid saanud talt eelmisel õhtul hea õppetunni.

Ta muigas meeleheal.

Olge head, võtke istet.“

Kohmetunult tänades mehed istusid toolisvale, näppides piinlikult heina pepreid kasukahõlmalt.

Nähes meeste kohmetust. Veskiärv hakkas neid omalt poolt julgustama. Peagi mehed said jutu järjele. Nad alguses vabandasid ja palusid andestust, et nad kogemata olid tunginud kallale Veskiärvele.

Avinurme kiri.

A. Mitt — naiste lemmik.

Avinurme spordipoistesse tõi suurt elevust uisumeister A. Mitt, kes hiljuti määrati siia konstaablik. Kuid mitte ükski poistesse, naisedki on Mitist pööraselt vaimustatud ning käivad tema treeninguid Veskiärvel parvede viisi jälgimas, võisteldes oma vahel haaremi naistena — kellele langeb uisumehe tähelepanu. Ja Mitil on head päevad...

Seni oli Avinurmes uisusport terra incognita. Kahe uisuga oskas sõita ainult jaamaülem ja veel paar noormeest, teised „uisusportlased“ kuipatasid mööda maanteed ja jõge ühe „tritsuga“. Isegi üks 5-kilomeetri-line mitteametlik võistlus peeti sellaselt. Säärane võidusõit aga mõjus võitjale sedavõrd kehvasti, et need kevadeni lonkasid vasakut jalga. Nüüd Mitt Avinurme jõudnud juba esimesel päeval (!) tegi Veskiärvele 280-meetrilise uisutee ja tegi sellel säärast nobedat sõitu, et terve alev — eesotsas muidugi naistepere — kokku voolas suursündmust jälgima. Kahjuks ainult teisel päeval lumetuisks kandis uisuteele meetri kõrgused hanged.

Muu sport praegu Avinurmes on soikus. Kohalik tuletoorje ühing, kes enese juurde koondas sportlasperi, omab säärased vanameelsed juhud, et need sportlase arengu eest midagi ei taha ette võtta. Isegi suvel Mustveesse Põhja-Peipsi ringkonna jalgpalli turniirile ühingu juhatus oma mehi ei lubanud minna. Poisid aga sõitsid sinna siiski ja — tulid võitjaks! Spordiosakonna juhatus on sedavõrd tugevasti ühingu üldjuhatu-

„Oleksin teadnud, et tegemist on pealinna kuulsama poksimeistriga, ilma peal ma ei oleks julgenud teiega norida tüli“, ütles üks, osutades oma siniseks löödud silmale.

„Mina samuti“ kohmas teine.

„Dole viga“, muheles Veskiärv, „vahel juhtub.“

Edasi vesteldes selgus, et meestel kipitas veel üks teinegi asi südamele. Alles pika usutlemise põhjal mehed usaldasid oma kipitava asja jututada Veskiärvele. Nimelt neil olla tärnand kindel soov ja tahe, asutada oma valda spordiselts, kus saaks peamiselt talvel, mil rohkem vaba aega, harrastatud maadlust poksij ja tõstmist. Selleks mehed palusid nüüd Veskiärvelt tema õpetust ja juhatusi asja õnnestumiseks.

„Arge kartki, härra poksija Veskiärv. Oma poksi oskusi me ei kasuta hiljem mitte kakelusteks, vaid tahame siis sooritada naaberseltsidega ausaid võistlusi poksis ja maadlustes.“

„No kuid siis peate loobuma joomisest“, muigas Veskiärv heatahtlikult.

„Aga tingimata, jätame viina kus seda ja teist“, nentis üks puhtsüdamlikult.

„Kas teate, härra Veskiärv“, sõnas sinise silmaga noormees. „Ega me ei olegi nii suured joodikud nagu ehk mõtlete... Aga noh, eile oli ju esimene püha ja nii. Pealegi ma olen kehv tantsija, millep. ei julge kujdagi minna tantsima preiliga, kartes väljanaermist. Kuna mul eile oli siiski tubli lust tantsida, siis võtsin puhvetist pisut julgust...“

Kui pühade lõppedes lahkus Veskiärv sealt, siis ta oli saanud kohaliku külapoistega headeks sõpradeks. Hiljem, kui selts oli asutatud ja ruumid ning vajalikud poksiristad muretsenud, Veskiärv käis veel mõnda korda neid seal õpetamas.

Poisid olid kõik kogu hingega asja juures. Nad rassisid alati hilise õõni. Ja Veskiärv pidi endamisi nentima, et head materjali leidis seal ohtrasti. Eriti tubli ja hakkaja oli too sinise silmaga noormees. Pärast kajitsevate teenistust mainitud noormees jäi elama pealinna. Temast kujunes meie parim poksija, kes senini on võitnud kõik oma vastased. Ka meie naaberruiges. Tema ajnukeseks kaotuseks jäi ta võistlus Veskiärvega, tol jõulu esimese püha õhtul.“

Särnglepp lõpetas oma jutustuse.

„Kes on to sinise silmaga noormees?“ pärjised pealtkuulajad huvitatult.

Lühidalt vastas Särnglepp:

„Mina ise!“ Mart Madros.

se kammitsas, et midagi ette võtta ei saa. Lajetati ja keelati ära Liidus registreerimine, võimla säädistamine ruumikasse ühingu majja ja palju muid sellaseid kavatsusi. Isestest spordiseltsi asutamine aga on mitmetel põhjustel praegu võimata. Loodetakse, et nüüd Mitt oma autoriteediga olukorra päästab.

TALLINN, Pikk t. 47
Tel. 444-22.

Soovitab suures valikus:

**Suuske, suusakeppe, suusa-
saapaid, tuulekindlaid suu-
sajakke, suusamätae, suu-
samääret, suusasokke,
suusa nahkkindaid.**

**Liuraudu, liurava saapaid, liu-
raua rihme.**

**Hockey pantschid, hockey saapad,
hockey keppe, hockey palle. Tõu-
ke kelgud, sp. kelgud, laste kelgud.
Villaseid kamsone ja training ülik.**

Peale selle ladus kõltsu spordi abinõud.

Ta elas otsekui muinasjutus...

AMATÖRISM! ARVUSTUSTULES!

Professionalismi telgitagune. Georges Carpentier kaotuse saladus.

K. Paik

Professionalism varjatud kujul

on kõige kardetavam „batsill“, mis kahtlemata mõjutab inimese isetegevuse olemust ainelise tulukuse või õigemini meelehea suurusest ja on meie üldisele sportlasele liikumisele igatahes kahjuks.

Ja kui meil on senini mitte tahtli-

kult patustatud asjaarmastaja mõiste vastu, siis vähemalt tulevikus tuleb nende nähete kordumisest kõige kindlamalt hoiduda.

K. PAIK,

Keskliidu abiesimees.

Tartus, 20. dets. 1931.

O. Lõvi (Toomas Kivi)

Ärgu oldagu paavstlikum kui paavst.

Asjale tundub olevat sellest ehk kahju, kui nagu päris jonnina aetakse sõnakõlinal, mis oma sisult on eluvastane. Selleks „eluvastaseks sõnakõlinal“, mis pealegi lejab ja veel rohkemal määral otsib endale toetust praegu kahjuks veel maksvates määrustikkudes, lubatagu ilma isikupoolse ägedusega nimetada niidist amatööri mõistet. Oieti ei olegi see enam „niidne“, sest tegelekkes on olukord juba hoopislikumalt teine, kuid sellele teisele, uuele, ei ole jõudnud järele oma vanaduse vormis pehkinnud „amatörismi seadus“. Mahajäämist kõrge vanaduse tõttu saab mõista loomulikuna, kuid on ebaloomulik, kui seda aadet, mis küll ka korra olnud noor ja eluline, tahetakse minikimise läbi esitada uuesti kui ehtsalt punapõskset noormeest.

Kui kõrgetes sõnades kõnelda, siis kes küll julgeb põhjendatult kaitsa seisukohta, et näiteks elukutselised — jalgpallimehed (nagu austertlased, inglased, schotlased j. t.) ning poksijad (Gene Tunney, Dempsey, Carpentier jne.) — ei ole esitanud sporti, mille sisu ni oluliselt kui selle tehnikalt ei ole olnud või ei ole küllalt õilis ja uljas, tahtes siin selle kahe omadussõnaga märkida nende elukutseliste sportlikkuse tusedust, mis maakera esmatipulisi.

Iga sportija võib sportida väga mitmesuguste tegutsemisviisidega. Igal juhul on aga raske, kui mitte päris ebaõiglane öelda, et tegutsemisviiside-kompleks ei olekski kompleks, vaid koosneb ainult ühest ja lihtsast põhjuslikust asjaolust. Võib küll arvata, et üks spordid enda kehalise arenemise huvides, teine au ja kuulsuse sära kokkuvõtteks oma isiku juure, kolmas spordid enda pärast, neljas vaimsete või hingeliste motiivide tõttu, viies lihtsalt „nõisama“, kuues ainelistes huvides, ja nõnda edasi veel palju mitmesuguseid põhjusi seitsmendal, kaheksandal ja teistel jaoks. On siiski uskuda, et põhjused sportimiseks on tegelikult mitmeti palju keerulisemad nendest, mis toodud eelpool. Tõenäolisem on, et ühel ja samal on kümme-kond põhjust korraga, milles ta täiesti teadlik ei ole ehk isegi. Vähemalt eeskätt on tähtsam see, et üldse sporditakse. Ning üldiselt on tähtsusetum see, kas sportija on absoluutne amatöör või relatiivne professionaal. Ja tahaks teada, kes meie parimatest sportlastest ütleb enda kohta ka Issanda ees, et ta on ingelpuhas amatöör olnud juba maapealsetes elus?

Pärjs selgusetu on, miks mitmes ühelaadses asjas ilma olulise põhjuseta tõlgitsetakse kaht-pidi. Enamikus aladest on väga kõrvaline nähe, kas tegutseda on amatöör või professionaal. Vähemalt ei tule seegi küsimus, nagu selle lahendamise tiikub esile mõnede ortodoksastele sporditegelaste juures mitmel maal, jaago on meil olnud peaaegu ka rahvuskangelane, kuigi ta on elukutseline ja pealegi tsirkusmaadleja sõna „tsirkuse“ mitte kõige paremas mõistes.

Inglise karikafinaalil Inglise kunigas ei jäta võitjate kätt seepärast surumata, et võitjateks on ikka elukutselised jalgpallimängijad. Veel:

Eesti malesportlased, kenad ja tublid amatöörid, kes malemängust ei ela, mängivad rahalistele auhindadele, olgu selleks siis 5 või 50 kr. Kas on keegi olnud sellest pahameeles ärritatud? Isegi mitte „ortodoksid“, kuigi Eesti spordiseltsides on selle „elukutselise spordi“ harastamiseks eriosakonnad! Veel edasi: riigivanem kinkis pallimängijale L. Kassile hõbepaberossitoosi. Ole tades, et Kass suisetajana ihkas portsigari ja riigivanemalt rahalise kingi saamisel oleks selle rahaga ikkagi olnud portsigari, kas on siis nende kahe juhu vahel suurt olulist vahet?

Lisaks veel: meil ja mujal on amatööride võistlustel auhindadena jagatud veel praktilisemaidki asju, nagu habemenuge, ülikonnariiet, jalatšid jne. Kas siis sellega ongi kindlustatud „vali amatörisim“ „kaetud professionalismi“ eest, et auhinna antakse riiet ja muud, mis läheb tarvis ärastamiseks ning nende samade ostude toimetamiseks ei anta otsekohe raha. Kui kogu see „saatuslik vahe“ amatörismi ja professionalismi suhtes sisaldub selles, mis toodud eelmises lauses, siis on säärase „karmi“ amatörismi pooldamine karmi amatörismi nimel küll kentsakas värk.

Annaks Issand, et spordimaailmas toimuks kõik nii, nagu see seisab puhas amatörismi seaduses. Kuid siiski on juba kord nii, et maailmas on kõrgemaid võimusi, elu ise, kes matab surnud paragraafe. Neid surnud paragraafe ei suuda ellu ärastada ka karmimadki hädakorra dekreedid.

Seadused olgu ajakohased. Soomeski, kus vähemalt jalgpalli alal olakse päris head amatöörid, leitakse, et jaotamine profideks ja amatörideks on otstarbekas. Nii on oma arvamisena seda avaldanud Soome kauaaegne palliliidu esimees E. Frenckell, kes on ühtlasi FIFA abiesimees. Itaalia jalgpalliliit, kus on sisse seadud professionaal-meeskonnad, on üldse kaotanud oma aktiivsete mängijate liigitamise amatörideks ja profideks. Samasugune korraldus astus 15. dets. jõusse ka Tšehhoslovakkias sealse jalgpalliliidu otsusega.

Kus on veel maakeral ehtsaid amatöore? Sellele vastas paari päeva eest Stockholm „Idrottsbladet“, mis on Euroopas parimaid spordilehti. Nimelt arutas Rootsi leht, küsimust, millisel määral erimaades amatöorsportlased rikuvad amatörismi määrustikku. Täisprofessionaalidest amatöride hinnanguks võttis leht 20 punkti, laimatuute amatöride hinnanguks 0 punkti.

Rootsi lehe professionalismi tabel amatöride kohta on järgmine: 1) Soome — 20 punkti, 2) Prantsuse 15 p., 3) Poola 13, 4.—5. Itaalia ja Ungari 11 p., 6) Rootsi 8, 7.—8) Belgia ja Saksa 6 p., 9) Ameerika 4, 10) Hollandi 3, 11.—12) Norra ja Taani 2, 13) Inglise, Austria ja Balti riigid (Eesti, Läti, Leedu) 0 punkti — ilma ühegi miinuspunktita.

Nii peetakse mujal maailmas Eesti amatöorsportlasi kõige puhtamateks amatörideks kogu maailmas — võrdselt Inglise gentlemanlikult aristokraatsete amatöridega. Meil ko-

Eesti Spordileht on juba sageli märkinud elukutseliste sportlaste kuulsituseid ja näidanud, et need on ainult peitused ja rahva käest raha väljameelitamine isiklikkudeks kasudeks, ilma et sellest oleks kasu spordile ja midagi ühist rahvusliku spordiga. Sellele aga vaidlevad vastu elukutselised sportlased, iseäranis aga maadlejad seletavad, et neil on tege- mist ikkagi ausa õiglase spordiga. Nüüd aga annab raske löögi elukutseliste Pariisis ilmuv ajaleht „Le Petit Journal“, kus paljastatakse dokumentide varal elukutseliste telgitaguseid ja näidatakse, et siin ei ole mingisugust ühist tõelise spordiga, vaid püütakse ainult kõmu teha ning rahvalt rohkem raha kätte saada. Nii püütakse maadlusse hankida hiigla raskekaalulisi mehi ja neid tsirkust tegema panna välja mõeldud nimedega. Näiteks Serbia (Jugoslaavia) hiiglane Georgievitz, kes kaalub 130 kg. ja on 2 m. pikk, esines sakslase Matishi nime all. Itaallasest Pamburist tehti hispaanlane Carlos Lopez; Saynette de Beaulaire, kellest sai jällegi hispaanlane Jose Salvador; eestlane Tomberg, kes armastab esineda Radko Petrovitzi nime all jne.

Eestile tuntud sakslane Hans Schwarz, kes esines Pariisis Folies Bergeres, tekitas seal oma kokkulepitud esinemisega palju kõmu. Sarnane niinimetatud kreeka-rooma maadlus ei ole mingisugune maadlus ega sport, vaid töö millise maski all püütakse tsirkuses rahvalt raha saada ja endale leiba teenida. Et asja kõmulisemaks teha ja masi võistlusele meelitada, selleks lavastatakse sagedasti vihased võistlusi, mis enam jagu lõppevad ikka viigiga.

Prantsusmaal, Bordeaux oli maadlus — „championaat“, nagu tihti reklameeritakse, ja kus igal õhtul oli kõik enne kokku lepitud kava järgi. Seal pidi Jose Sarvator ja Salvador Schevalier kohtama ühel õhtul, ennem kohtamist tuli aga käsk, et matsch peab minema kakelusele ja siis poltseid vahele segama. „Le Petit Journal“ paljastab järjekorraliselt isegi, et maadlemise aeg on kindlaks määratud, isegi missuguste võtetega peab maadlama. Samasugune paljastus järgnes ka poksil ja siin ei ole elukutseliste poksis asi sugugi parem, kui maadluses.

Pariisis, Velodrome d'Hiver'is oli võistlus Al. Browni ja Criqui vahel,

„dus aga näidatakse sõrmega „viletsale kaetud professionalismile“ kui katkule ja hüüatakse appi!

Ärgu oldagu paavstlikum kui paavst ise. Ärgu kurdetagu „viletsa professionalismi“ üle, mis meil puudub viletsanagi. Sest eelpool toodud näited auhindade andmisest riidena ja kas või rahana on rahvusvahelise mõõdupuuga mõttes oma sisult täiesti süütu ja nii pisitillukesed, et neid kõikigi hunnikusse ajades ei saa veel kokku üht „kaetudki professionalismi“. Meie olud ei ole sedavõrdki jõukad, et nad meie parimatele sportlastele võimaldaksid ärastamise sportimisest. Ja kui praegused olud peaksidki olema paranemisel, s. o., et nad võimaldavad meie parimatele sportlastele ka aineliselt suuremaid hüvesid, siis ei ole sellega midagi katki.

Meil on tarvis head sporti, head mängu, head võistlust, olgu selle tegijad ja andjad siis amatöörid, profid või koguni „varjatud professionalid.“

Professionalismi

poolt ja vastu.

Elukutseline sport on kometimäng!

„Eesti Spordilehe“ Pariisi kirjasaatja E. K.

kus kuulus neeger-poksija Al. Brown esines ennem võistlust kokkulepitud tingimustega, et võistlus ei anna tagajärge esimesel kohtamisel. Hiljem tuleb siis otsustav matsch-revansch. Ei olnud siis ime, kui revanschmatschile oli määratud rahvahulk kokku tulnud ning sissetulek oli ligi 8 milj. senti. See oli rekord sissetulek. Managerid mängivad peaosas sarnastel võistlustel, hauduvad kõiksugu plaane ja konkse, kuidas rahvast ligi tõmmata. Lugu ei ole parem ka kuulsal prantsuse maailmameistri Georges Carpentier'iga, kes esines Genfis ühe inglise meistri Jim Lanchesteri vastu. Vastane ei olnud muud kui üks charmantne pois päritoluga Egiptusest ja kelle alaline elukoht oli Pariisis, ametilt võimlemisõpetaja, õige nimega aga Max Abbert.

Suurimad avatlejad petevõistlustele on filmiühingud, kes valmistavad võistlusfilme. Neil on tähtis, et film ei tuleks lühike ja sellepärast on loomulik, et võistlus peab võrdlemisi kaua kestma.

Esimene vedrusvõistlus peeti filmimiseks juba 3. nov. 1899. a. kus Sharkey võistles Jeffriesiga Conty Islandis. Filmiühingu poolt oli nõutud, et matsch peab kestma vähemalt 25 roundi. Jeffriesile oli öeldud, et kui ta vähem vastu peab kui 20 roundi, siis saab ta ainult 750.000 dollarit. Oli loomulik, et siin ei olnud mingit tõelist poksi, vaid katsumi ainult vastu pidada.

Asi on ka halb Georges Carpentier kohtamisega neeger Battling Sikiiga.

Nüüd alles tuleb ilmsiks see saladus, mille pärast paljud imestasid, et kuidas võis kaotada tehniliselt nii hea poksija, kui Carpentier. Avalikkusele tuli see, et Carpentier kaotas oma ja telgitaguste kokkuleppe ohvrina. Siki kasutas juhust ja lõi kas loorbereid maailmameistriks tulekuga.

Kokkuleppe saladus on ise lihtne. Selge oli, et Siki pidid kaotama, kuid võistlus ei olnud lühike ette nähtud. Esimestel roundidel oli Siki täitsa abitu ja rahvas irvitas musta. See tegi neegri vihaseks ja momendil, kui Carpentier, suur rahva lemmik, demonstreeris iluvõtteid, andis neeger talle otsustava hoobi, mis võttis Carpentier'ilt ta kuulsuse ning tõstis musta maailmameistri troonile. Sarnased on elukutseliste sportlaste telgitagused.

Tall. NMKU hävis Pärnu Vaprusele.

Pärnus võistles Tall. NMKU käsipalli meeskond, Laupäeval oli vastaseks võrkpallis meeskonnasid spordiring ja korvpallis Tervis. Võrkpallis oli heitlus tasavägine ja N. M. K. Ü. saavutas nappi võidu koolipoiste üle, kes seekord erakordselt hoos olid, võites 2:0, geimid 15:11 ja 15:13. Korvpallis hävis Tervis 37:25, poolaeg 19:9.

Pühapäeval oli kaks suurepärast mängu, sest Vaprus püüdis järjekorraliselt Pärnu pinnal võisteldes sundida NMKU-d kapituleerima, milline õnnestus ka täielikult, kuna pealinlasil ei olnud mängus ekstraosuseid. Võrkpallis oli Vaprus ilmselt parem ja võitis NMKU-d 2:0, geimid 15:8 ja 15:10. Korvpallis oli heitlus samuti pinev ja Vaprus saavutas jällegi võidu, vahekorraga 44:31, poolaeg 22:14.

NURMI suur saladus.

Kehatelje õige asetus tarvitab jooksul minimaalset jõukulu keha tasakaalustamiseks — säästab aga kogu energia edasilikumiseks.

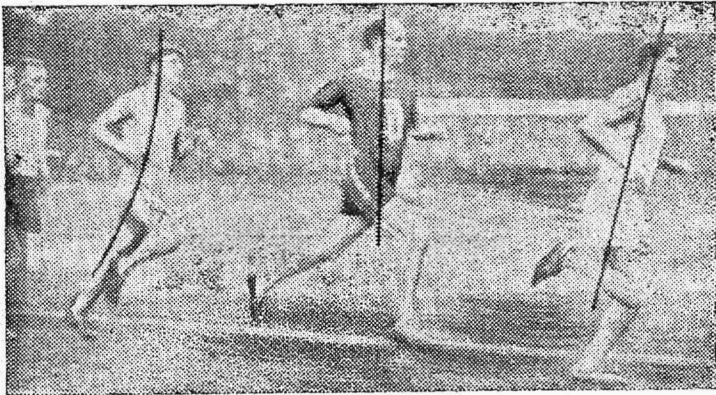
Rekordsaavutused spordis, missugused miljoneid inimesi imestama panevad, nõuavad veel teaduslikku seletust. Isäraliseks imeks peetakse Nurmi saavutusi. Berliini arst Dr. August Weinert, kes mitmeid aastaid tegeleb looma ja inimkeha liigutuste probleemidega, juhib tähelepanu selle peale, et Nurmi jooksuviis allub täpselt loomuliku liikumisviisi seadustele.

Käia ja jooksta, see tähendab keha tasakaalus edasiviimine. Meie seisame tasakaalus, kui meie kehaskus on jaotatud ühetaoliselt mõlematele jalgatele. Sel juhul seisab

jalg, sääreluu ja reieluu ühe telje peal. Käigu ehk jooksu liigutuste juures on see telje õige seisak veel tähtsam, sest siis lasub terve keha raskus üheaajasa, nimelt ettesirutava jala peal.

Et Nurmi kõigi oma jooksu faasides alati õieti keha telge asetab, siis tarvitseb tal välja panna minimum jõudu keha tasakaalustamiseks ja ta võib oma terve energia tagavara kasutada edasilikumiseks.

Sellele liikumise seadusele intuiitiivselt jälgimine teebki Nurmi jooksu-geeniuseks.

Pilt Nr. 1.

KUIDAS JOOKSEB NURMI — KUIDAS JOOKSEVAD TEISED.

Esimene jookseb ettepoole kummardudes, sellega on pingul seljasklud, mis keha tasakaalus peavad hoidma, viimane tahes parandada esimese viga, viskab pea kukla, mis niisama kulutab selja muskulatuuri jõudu. Keskel „rändav Lot“ Nurmi, vabas, loomulikus kehahoius, mis kõiki lihaseid kokkahooldikult ja loomulikult kasutab, ja keha tsentrumi paremale ja vasakule pendeldada lasseb.

Nr. 2.

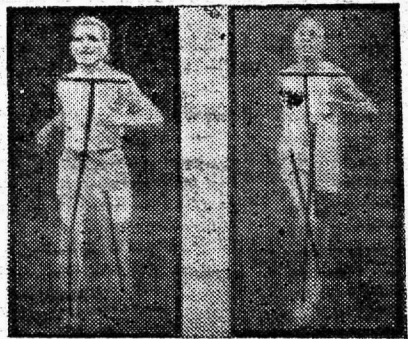
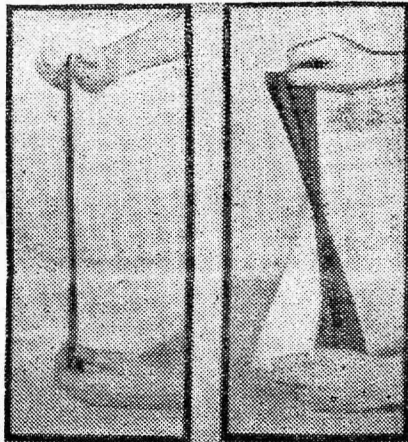
Kuidas Nurmi keha, must-valge triibulise paela peal näidatud, jooksu ajal pendeldades paremale ja vasakemale keerab.

Nr. 4.

Nurmi jookseb hästi, sest et ta õieti jookseb. Nurmi klassiliseks muutunud stiil on ajuke loomulik jooksuviis, sest et ta vastab täielikult inimkeha õigetele liikumise seadustele.

Nr. 5.

Vastand Nurmi jooksuviisile. Harmoonilise pendeldamise asemel on siin näha ülemise ja alumise kehahäälde telje rütmiline, ebaratsionaalne kehakaalu- ja jõu tarvitamisega.

„Spordilehe ennustusvõistlus.“

Eesti-Soomes poksivõistluste puhul korraldatud ennustusvõistlusel langesid määratud preemiad järgmistele õietiennustajatele vahel:

1. J. Pärt, Tartu — taskukell
2. E. Tensing, Tallinn — kristallvaas
3. S. Priimagi, Mustvee — rahataask
4. A. Klimberg, Tallinn — „Spordileht“ 1 a.

5. I. Sidorov, Narva — „Spordileht“ 1 aastaks.
6. A. Kõnnusaar, Türi — „Spordileht“ pooleks aastaks.
7. P. Sepp, Helsingi — „Spordileht“ pooleks aastaks.
8. B. Kasa, K.-järve — Keh. aastar.

9. R. Limberg, N.-Jõesuu — Keh. aastar. Nr. 5.
10. K. Juntson, Kunda — Keh. aastar. Nr. 5.

11. T. Jämsi, 6—2 (kaalude järgi) ennustasid esimesed kaks, kuna teiste vahel otsustas preemiate järjekorra loos.

12. „Eesti Spordileht“

13. „Eesti Spordileht“

14. „Eesti Spordileht“

15. „Eesti Spordileht“

16. „Eesti Spordileht“

17. „Eesti Spordileht“

18. „Eesti Spordileht“

Talvespordi liidu ametlikud teated.

1. Eesti Talvespordi liidu juhatus jaotas ametid 1931/32 a. tegevus-ajaks:

- Esimees — R. Saulman.
Abiesimees — F. Grünreich.
Sekretär — R. Sauer.
Abisekretär — A. Kink.
Laekur — N. Tschutschelov.

2. Liidu liikmemaksu tähtjaks mitte tasumise tõttu põhikirja § 18 alusel kustutatakse liikmete nimekirjast:

- Türi Spordiring,
Haapsalu Läänela,
Tallinna Greif,
Tartu Ülev,
Tallinna Vitjas,
E. Akadeemil. Spordiklubi, Tartus.

3. Võetakse vastu huvilikeks:

- ÜENÜ Tartu osakond,
ÜENÜ Mädaepa osakond,
ÜENÜ Lõuguste osakond,
ÜENÜ Aruküla osakond,
ÜENÜ Hõimla osakond,
Verda Stelo, Tapal,
Kreenholmi N. M. K. Ü.

Kuidas harjutavad Soome jooksjad? Vastupidavus surmab lõuspurdi!

Seni on väga palju kirjeldatud soome jooksjaid ja nende treeningu viisidest. Ajnult üksnes Nurmi jooksu saladustest võiks juba raamatu kirjutada, seni on aga temast vilksatanud teated ajalehtedes. Kindel on aga, et ajalehtede teadete varal pole meil võimalus saada pilti Nurmi jooksu arengust. Tema harjutuse viisid — need teevad seda veel suuremaks saladuseks.

Soome jooksu kool on inglise Shrubbi kopeerimine. See kool Soomes on annud palju häid tagajärgi ja tema kava oleks järgmine: 1) käik, 2) jooks, 3) saun, 4) massaaž, 5) võimlemine.

KAIK. Käigud eralduvad inglise koolist selle poolest, et soomlased vahelduvalt jooksevad ja käivad. Leidub ka neid, kes ainult käivad. Iga päev algab treening käiguga kell 6 hommikul, selle peale vaatamata, kas jooksja töötab kusagil või ei. Käigud on pikad ja lühikesed, 1,5 kuni 3 tundi. Käigud on põhjapanevad harjutused, mis harilikult kestavad vähemalt 2 kuud. Soome jooksjate erinevus on, et nemad vahelumisi muudavad käigu kiirust ja sammu, vahel ka jooksevad. Käikudel mõned tarvitavad raskeid saapaid, teised jälle kergeid kingi. Need, kes tahavad jalalihaseid arendada, tarvitavad raskeid saapaid. Kui vastupidavus saavutatud, siis minnakse üle harjutustele kerge kingadega.

Peale käikude käiakse vähemalt kolm korda saunas. Massaaž on samuti kolm korda nädalas. Soome massaaž seisab selles, et iga lihas töötatakse põhjalikult läbi ja hõõrutakse pehmeks.

Võimlemise harjutused rajatakse peamiselt jalgade ja puusade arenguks, sest nende lihased kergendavad jooksu.

TALVINE KAVA.

Esimese kahe kuu kava on umbes järgmine:

Esmaspäev: k. 6 käik — 2 tundi. Esimesed 1/4 päeva ainult käik. Järgmised 1/4 päeva kergelt jooksta 5 min. ja käik. Järgmisel kuul mitu 5-minutilise jooksu tugevama ja kergema tempoga vaheldumisi. Käigud pikendatakse 3 tunnini.

K. 9 saun ja massaaž. K. 4 p. 1. lühikene, kuid kiire käik ja kerge massaaž. K. 9 õhtul võimlemine.

Teisipäev: k. 6 kerge käik tavalikul maanteel 2 tundi, massaaž. K. 4 p. 1. 3—5 km. kiirkäiku. K. 6 õhtul võimlemine.

Kesknädal: Puhkus. Neljapäev: esmaspäevane kava.

Reede: teisipäevane kava. Laupäev: Tantsimine k. 8—11 õhtul.

Pühapäev: suusatamine, massaaž ja saun.

Soomlased ise leiavad, et kava on osalt liig kerge ja vahelduv (näiteks tantsimine ja suusatamine).

Kui vastupidavus on saavutatud, siis minnakse üle jooksule, millega saavutatakse veel tugevamat vastupidavust. Edasi kestavad ka käigud, saun ja massaaž.

TEMPO KIIRENEB. Lugeja ei tohi mitte arvata, et soomlane ei või üleentreerida. Ka nemad ei või loomulikult üle minna piirist, aga siiski soomlased arenevad.

Teadaanne lehe tellimiste vastuvõtjatele.

„Spordilehe“ toimetuse teatab kõigile, kellele on saadetud lehe tellimiste vastuvõtmise lehed, et tellimiste vastuvõtmine suurte soodustustega on pikendatud kuni 1 jaanuarini. Toimetus palub jätkata tellimiste vastuvõtmist ja saata lehed ära 3 jaanuariks 1932a.

„Eesti Spordileht“.

vad tugevamaks, kui teised rahvused, ja see on nende sauna ja massaaži tulemusena.

Jooksta ringi ringi järgi ühtlase ajaga, vahete vahel 1 ring 2 sek. kiiremalt — sellep. saavutatakse vastupidavust ja kiirust. Paljud soome jooksjad tarvitavad inglise meetodi, ss. o. pikendada jooksmaad saavutatud kiirusega.

Üks 1500 meetri jooksja näiteks algab 600 meetriga ja lisab igal nädalal 100 m. juurde. Kuni 1100 m. jookstakse ühtlase ringi kiirusega.

5000 m. jooksja võib alata 3. ringiga ja nädalas lisada 1 ring juurde kuni 8 ringini (400 m. ring). Meelsamini jookseb soomlane siiski väikese vaheajaga. Näiteks: 1 ring (400 m.) 72 sek., 2 — 75, 3 — 75, 4 — 75, 5 — 76, 6 — 76, 7 — 76 ja 8 — 78. Siin vähendatakse tempot mõne ringi tagant.

3000 m. aeg on siis 9.23,5 ja 1500 m. 4.38 sek. Vastupidavust ja valedust suurendatakse sellega, et jookstakse ringid kiiremini, näit.: 70, 73, 73, 73, 74, 74, 74, 75. Aeg on siis 3000 m. 9.08,5 sek. Kiirendada ringi kiirust 2 sek. võrra ei lähe muidugi alati korda ja kui ebaõnnestub katse, alatakse harjutusi uuesti, kuni õnnestub.

Nii harjutab soomlane jooksu ühtlase tempoga. Vale arusaamine kiirusest ei ole ainult meil, vaid ka Rootsis ja Soomes. „Harjuta kiirust“, öeldakse harilikult. Mis on aga jooksu kiiruse harjutamine pikamaajooksjale? Üks „asjatundja“ soovitas, et õpetaks 10.000 m. jooksjale stardi harjutusi, tema olevat näinud sarnaseid õpetusmeetode Ameerikas.

Esmalt aga peab olema vastupidavust katta maad teatud ajaga, ja siis tuleb harjutada katma seda maad kiiremini. Üks jooksja on vastupidavam kui teine. On õige, et Paddock on kiirem, kui Nurmi, aga temal pole mingit shansi Nurmi vastu 10.000 meetris.

Et õieti mõista, mida mõeldakse pikamaajooksja kiiruse all — võiks järgmiselt defineerida, et kiirus on tempo, kus mõelduvad ringid ühtlase ajaga. Kellel parem aeg ringide kiiruses, sellel parem kiirus. See ongi soomlaste jooksu saladuse võti.

Õelda, et Nurmi on tugevam 5000 m. jooksja kui Purje, on igatahes õigem, kui öelda, et Nurmi on Purjest kiirem. Jooksu kiirust ei saa mitte harjutada vastupidavuse moel.

Kui jooksja on nõrgem spurdis, kuidas siis tuleks harjutada?

Näiteks 1923 a. oli Vide võitmatu spurdis. Nurmi teadis seda ja harjutas vastupidavust. Kui nemad siis jälle võistlesid, oli Vide löödud, tema vastupidavus ei võimaldanud jälgida sarnasele kõvale kiirusele. Nurmi oli teinud terve jooksu spurdiks.

Ny on kiirem kui Purje — aga ei oma sarnast vastupidavust ja sellepärast võitis Purje.

Meie näeme, et kiirus pikamaajooksjale seisab ainult ühtlases kõvas tempos — see väljendus kiiruse kohta oleks siis ka õigem.

Täielikum spordiäri Eestis

KAUBAMAJA

„SPORT“

Tallinn, S. Karja 18.

Kõnetr. (2)23-00

soovitat kõige soodsamate hindadega

Talviseks hooajaks:

Suuski sootreid
uiskusid mütse
tõukekelke kindaid
sporaikelke sääri
lastekelke sulle jne.

A/S. „Union“ suusasaapaid

G. Hackenschmidt kõikide aegade parim maadleja maailmas.

Asjaarmastajate- ja elukutseliste maadlusest. — Meistrid on ikka olnud parimad oma ajal. —
Eestlane Georg Hackenschmidt kõikide aegade võitja.

Tuleviku väljavaated maadluspordis Eestis.

Palju on räägitud elukutseliste maadluste poolt ja vastu. Rahvusvahelise maadlusliidu ringkondades puudutati käesolevat küsimust ja koguti andmeid üksikute rahvustelt nende maade elukutselise maadluse kohta. Ankeedi lõputulemuseks selgus, et elukutseliste väljaastumised ei leia enam seda poolehoidu ja tunnustamist, mida nemad varem omasid. Elukutseline maadlus praegusel kujul on välja suremas ja leiab poolehoidu vaid neis ringkondades, kus rahvas sporti, eriti maadlust, ei tunne. Näitena võiks tuua spordirahvusi, nagu, Soomet ja Rootsi, kus maadlus kõrgel järjel. Seal ei tuntu viimasel ajal elukutseliste väljaastumisi. Edasi väideti, et nüüdseaja elukutseliste tšempionaadid on võistluspordi omadustest palju kaotanud ning maadlus iseenesest on muutunud tooreks, inetuks pusklemiseks. Elukutselised maadlejad panevad vähe rõhku oma kehahülgale: nüüdseaja tšempionaadidest ei torka silma osavõtjad oma ilusa arenen. ja väljatreenitud kehahülgusega, vaid enamuses on nad kõhukad, lihavad inimkujud. Varemadel aegadel korraldati elukutseliste maadlejatele kunstnikkudest-asjatundjatest koosneva juri otsustamisel n. n. iludusvõistlusi, kus kaunimale, väljaarenenud proportsionaalse kehahülgusega maadlejatele auhinde määrati. Nüüdse ajal meile seda enam ei näe. Teiselt poolt elukutseliste maadluspordi kasuks tunnustati, et viimaste esinemine on noortele tõukeks ja üheks abinõuks maadluspordi edendamisel ja arenemisel. Väga võimalik, et nüüdseaja elukutseline maadlus, kriisi läbi põledes, oma loomulikkude surma sureb, ning lähemas tulevikus elukutseliste maadlus teise kuju omab, sarnanedes rohkem praeguse aja poksil, kus kohtamised ilmameistri tiitli üksikute paremate jõudude vahel aset leiaks. Seks on eeldused olem. Belgased, näiteks kavatsevad korraldada asjaarmastajate-raskekaalu maadlejatele võistlust, kus iga rahvus oleks esitatud oma parima jõuga. Võitja omab maailma parima maadleja nimet ja hõbe krooni.

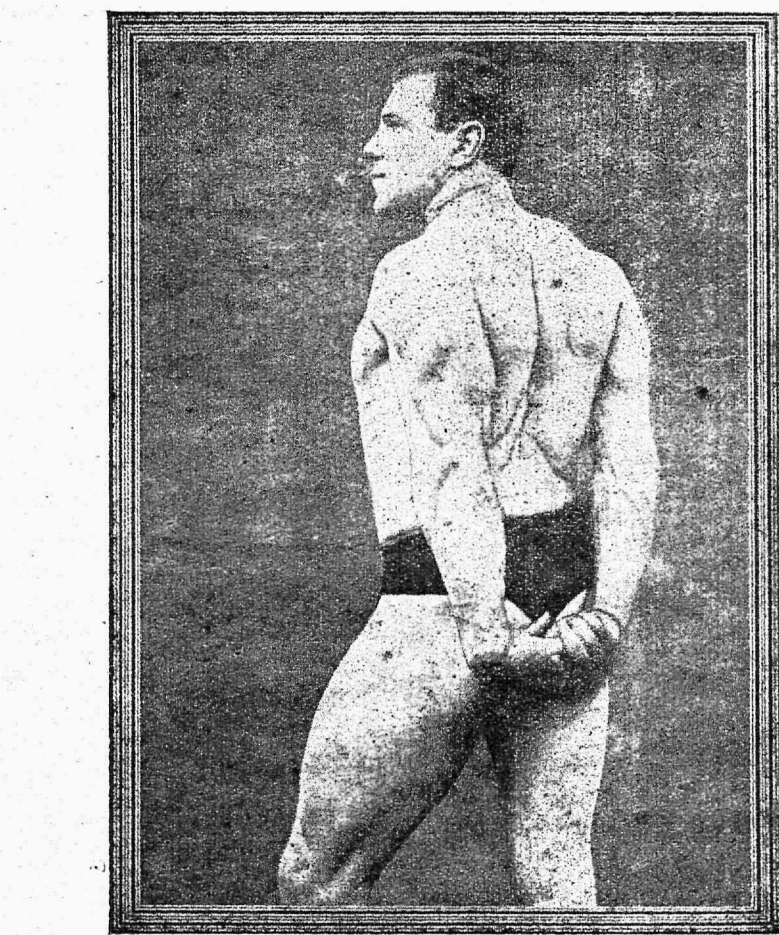
Teiseks põnevamaks, päevaküsimuseks, mitte ükski meil vaid ka välismaal, on asjaarmastajate ja elukutseliste paremus küsim., parem. küsim. sõna laiald. mõttes, kus arvesse võetakse maadlejate mitmekülgset omadused: jõud, tehnika, taktika, võtete tundmine jne. Maadluspordi, nagu iga teine spordiala, on viimasel ajal hülgale edusamme teinud ja tehniliselt täienenud. Iga maadluspordi harrastaja, kes tahab ajaga lihes sammuda, peab end täiendama. Elukutseliste edenemist ja nende võtete teostamist jälgides, peab tunnustama, et sarnase esinemise järgi otsustades, need mehed ei oma maadluse algteadmisi, rääkimata viimistletud moodsatest võtetest ja maadlusviisidest!

Ameerika kuukiri „Police Gazette“ avaldab tuntud silmapaistvama ameerika sporttegelase ja maadluspordi asjatundja Jack Curley arvamise ajajooksul sportlistes ringkondades pinevust sünnitanud küsimustele:

„Kas endise aja maadlejad olid paremad kui nüüdseaja omad, ehk ümberpöörduvalt, ja keda maailmameistrist tuleks pidada parimaks kõikide aegade maadlejaks?“

Leht omalt poolt märgib, et kompetentsemaks isikuks käesolevatele küsimustele vastamiseks peavad ameeriklased Jack Curley, kui endist tegevsporlast ja suuremate matšide korraldajat.

Leht kirjutab. Mõni aeg tagasi harutati ja vaieldi teatud spordilises ringkonnas küsimusele, kuidas nüüdseaja maailmameistreid saaks võrrelda võistluspordis mõne endise

Georg Hackenschmidt.

Tervitusi Ameerikast!

ESTONIAN EDUCATIONAL SOCIETY

310 LENOX AVENUE

NEW YORK, N. Y.

Dec. 8 - 1931.
New York.

Soovime kõigi Eesti Sportlastele
parimat suverenaalset uut aastat!
Ja kõrge suuremad edu Los Angelesi
Olympiaadil.

Eesti Sportlastele Amerikast.
O. Hoff. Bob Bobble
Alfred Meisner H. Piel. J. Thomsen.
Oleum Bloomer Arthur Meisner
Valter Palm. Karl Saar
F. Mutter Adalfr. Markewitz

maailmameistriga? Kuna isikute arvamisest läksid lahku ja väitelusi esile kutsusid, pöörati Jack Curley poole, kes sõna lausumata kogu aeg vajelust pealt kuulas, et viimane avaldaks oma arvamus asja kohta, ja oleks n. n. kohtu mõistjaks-otsustajaks vajalike poolte vahel. Jack Curley teiste väljendusi, oma kogemusi ja tähelepanekuid arvesse võttes, arvas, et

meistrid on ikka olnud parimad oma ajal.

Iga ajajärgu maailmameister on parim oma ajal. Seepärast ühe ajajärgu maailmameister on sama hea kui teise ajajärgu oma. Teiste sõnadega: kui oleks võimalik kokku tuua kõike ajaloos tuntud endiseid maailmameistreid ja neid omavahel võistelda lasta, tingimisel et iga üksik neist oleks oma parimas vor-

mis, siis otsustaks maadluste kõigu ainult ainealine kasu, vastasel korral kestaks maadlus kahe maadleja vahel lõpmatuseni!

Küsimusele, keda tunnustada võitjaks kõikide aegade võistlejaist, vastas J. Curley: kuigi teie ja enamuses lugijasringkonnast minu arvamus, võib olla ei poolda, tahan mina siiski oma tõekspidamisele ja südame-tunnistusele truuks jääda ja paneksin oma kihlveo „Hackile“, (s. o. G. Hackenschmidt): Põhjendan oma arvamus seega, et „Hack“ oli tugev, mitmekülgne sportlane ja tunnustatud maadleja, ja ma ei kujuta endale ette meest, kes oleks suutnud temale vastu panna, ajal kus ta oli oma parimas vormis. Kuigi ei saa mainimata jätta Frank Cotschi tugevat ja osavat maadlejat, samuti Ernst Roebertit, kes oli kaotuseta ja seljatanud kreeka-rooma maadluses teiste maaue meistreid, edasi Lewis, Yousofi j. t., kuid minu arvates Georg Hackenschmidt oleks siiski loobereid löiganud. Nii siis: sarnane on erapooletu ameeriklase arvamine ja otsus parima maadleja kohta, kellenä osutub eestlane Georg Hackenschmidt, kes praegusel ajal elab Inglismaal ja mõni aasta tagasi külasias oma Eestis asuvaid sugulasi.

Aastad paar-kolm tagasi polnud Eesti maadluspordi väljavaated kuigi roosiilised. Ehk küll Eesti sammus oma tippaavilustega eesrinna teiste rahvaste peres, oli üldtasapind siiski nigel. Vanade-veteraanide tegevspordist loobumisel polnud ette näha neile väärilisi asetajaid, sest noorte juurdevool oli nõrk. Samal ajal peeti maadlusühingute esindajate nõupidamist, kus püüti ümmikust väljapääsu leida. Nõupidamise lõpptulemuseks selgus, et maadluspordi elustamiseks ja edendamiseks on muuseas tarvilik: noorte seas maadluspordi vastu huvi äratada, korraldada noorte omavahelisi võistlusi, parematele maadlejatele rahvusvahelisi kohtamisi võimaldada, lähemate naabritega maadlusliitu pidada, tihedamat omavahelist koostööd, korraldada linna- ja ühingutevahelisi võistlusi, huvi pealtvaatajaskonnas maadluse vastu äratada, maadlejate tehnilist külge täiendada j. n. e. Organisatsioonide esindajad otsustasid maadluspordile pühendada tulevikus suuremat tähelepanu, et maadlusele kindlustada esikohta maadlusrahvaste peres. Kuna ülesseatud ülesannete teostamine ei anna tulemusi aasta-kahega, vaid on pikemaajalise kavakindla, püsiva töö tagajärg, võime siiski rahuldustundega kinnitada, et ajajooksul tegevuses saavutatud edu ja tagajärjed on rahuldavad.

Suureks tuleprooviks meie maadlejatele oli viimane peetud maavõistlus Eesti- Soome, mis ühtlasi andis ülevaadet Eesti maadluspordi tasapinnast ja maadlejate võimest. Kuigi meie saavutasime viigi meist tugevama Soome meeskonnaga, ei tuleks meil võidetud loorberitel puhata, vaid maavõistlustel tehtud vigade ja saavutatud kogemustele tuleks edaspidist tegevust rajada. Jättes kõrvale üksikute võistlejate võimeite arvustamise, käsitame maadlejate võimeid üldiselt rahvusvahelisest tasapinnast välja minnes.

Üheks suuremaks ja üldiseks püüduks meie maadlejatel on oskus rahvusvaheliste määruste kohaselt maadelda. Paistab, et maadlejad ei tunne rahvusvaheliste määruste tööviidu nõudeid, ja see on peamiseks nende kaotuse põhjuseks. Iga üksiku paari maadlusaeg on nüüd lähendatud minimumile ja selle kestel peab maadleja oma parema panema välja. Maadleja tegevus olgu sihitud oma vastase mõlemale õlale panemiseks — selja viidu saavutamisele s. o. tema tegevus olgu aktiivne. Aktiivse tegevuse eest määratakse töövõit. Passiivseks tegevuseks (Järg 8. küljel.)

G. Hackenschmidt . . .

(Algus 7 küljel.)

mis toob kaotuse on: vastase väljatõukamine matilt, vastase kinnijõudmine parteris võtet teostamata, kõhuli lamamine, matilt põgenemine, vastase võttest lahtirabelemine vastuvõtet tegemata. Edasi tuleb silmas pidada, et võistlust (matši) hinnatakse kui tervikut, mitte ühe võtte järgi. Näiteks võib tuua juhust, kus üks võistleja lööb teist nupust parteri, kuid üldiselt võistluste keskel on ta passiivne: pangeb matilt, rabeleb vastase võtetest lahti vastuvõtet teostamata jne. Kui temale kaotus määratakse, siis tuleb ta oma teostatud võttega esile. Samuti suureks puuduseks on parterimaadluse oskamatus. Meil valitseb arvamine, et maadleja, kes parteris asub all, peab end vaid vastase võtetest kaitsma. Seks laseb tema end kas kõhuli, hojab peal asuva vastase käsi kinni, pareerib peaga pool- ja kahekordsenelsonist, kisub hammerlockist käe välja jne. See passiivne tegevus, mida kasuks ei hinnata, toob kaasa kindla töökaotuse. Sidumist ehk klammerdamist meil ei tunta ja vaid üksikud maadlejad kasutavad seda maadlusviisi (Võlt, Tartust). Maadleja saab tööparemuse kah parteris allolles, kui ta oskab hästi klammerdada, ja vastuvõtteid teostada. Iseäranis tähtis on klammerdamise oskus nüüdse maadlusviisi juures, kus määratakse kumbki maadleja kolmeks minutiks parteri. Klammerdamine on tähtis samuti maadlejale parterist väljapääsemiseks. Edasi tuleb maadlejatel oma tegevuses rohkem järjekindel olla. Asjata rappimine on jõe kulutamise. Enne matile asumist tuleb läbi mõelda, kuidas vastasega maadelda. Iseäranis parteris paistab maadlejate saamatuse silma. Katsutakse üht- ja teist võtet, poolelisis- se võtet võte lastakse lahti ja asutakse teise juurde jne. Püsti maadluses näeme kuidas võte on hästi sis- se võtetud kuid teostamisega ja lõ- puleviimisega viivitatakse ja hääl ju- tul lüüaks väljapool matti. Kah jär- jekindel töö võetakse pa- remusvõidu otsustamisel arvesse. Püstitaades tuleb võistlejal vastast omale lähemale tõmmata, mitte aga matilt oma keha- raskusega välja tõugata. — välja- tõukamine ei anna paremust. Et maadlust rahvusvahelise määruste- kohaselt õigesti teha, tuleb teha, seks selgelt kohtunikkudel oma üles- andeid tõsisemalt võtta ja määruste- kohaselt tegutseda. Võistlejale, kes passiivne, tuleb märkus teha. Ei asu tema peale märkust tegevusse, võist- luselt kõrvaldada. Mis huvi on pealt vaatajatel jälgida oma raha eest võistlejate magamist!

Loodame siiski, et meie maadle- jad suudavad vanast sissejuurdunud maadlusviisist loobuda ja omada rahvusvahelist viimistletud maadlus- viisi. Iseäranis rõhku tuleks panna noorte kasvatamisele ja neile kur- susi korraldamisel, et algusest peale neid õigesti teha.

Eesti-Soome maavõistluse korda- minekut tuleb seda enam hinnata, et esinesid enam noorema genera- tsiooni maadlejaid. Üksikuid maadle- jaid esile tuua pole õiglane, sest iga mees katsus välja panna oma pare- ma ja üksikud ebaõnnestused tule- vad saatuse arvele kirjutada. Palju väeva meeskonna ettevalmistamisel ja meeste „tulle saatmisel“ nägi Artur Kuk, kes osavõtjatele võist- luse eel oma rikkalikke teadmisi ja kogemusi jagas, ning juhtides mees- tele tähelepanu vastase omastustele, sest A. Kukke tuleb paremaks soom- laste ja soome maadlejate võime- tundjaks lugeda — tema on kauemat aega nendega koos töötanud. Tehtud töö eest temale aitäh.

Virgutagu meie maadlejaid ja juht- te saavutatud edu ja fagajäried edas- pidisele tegevusele. Olgu meie rahi- vuskangelaste G. Hackenschmidt, J. Lurichi ja A. Abergi saavutused meie noortele eeskujuks. Seks õnne ja edu aastavaheajal!

Järgmine

„Eesti Spordileht“ ilmub
5. jaanuaril 1932 a.

Meie sportlaste Los-Ange-
lesi saatmine on mõttetul

See on sportlaste poolt ja käest hangitud rahade ebaproduktiivne pai- gutus — ja äratarvitusviis. Sest esiplaanile kerkib ikka ja ikka jäl- le rahade hankimise küsimus, kui meie ekspeditsiooni saatmisest rää- kida tahame. Meie teame igaks, kui- das liidud praegu maadlevad raha- liste raskustega, tehakse lõpmatuid loteriisid — ja vähegi sportliselt mõt- lejad annavad omad veeringud. Aga kui kaua siis peab see loteriide la- vjin kestma? See on mõttetus. Kesk- liit ja olümpia komitee tehku aga jälle olümpiaadi loteriil. Ja kuigi ra- hasid oleks, miks ei võiks siis see paar miljonit olümpiaadi raha ära tarvitada maal, kus tõesti kõige suu- rem tarvidus ja sent senti taga ajab,

tegeliku sportlase töö organiseerimi- seks?! Arvame siis, et jankid mak- savad meile peale olümpiaadile tu- leku eest, teevad pika pai isegi, ja tõstavad meie krooni kurssi?! Saa- des paar medali olümpiaadilt — ei paranda see põrmugi meie riiklikku ega sportlist seisundit! Ja arme kar- dame meie sportlase aupaiste kadu- mist!

Räägi sportlastega kus sa tahad, kõik mõistavad praegusel raskel ajal sellise kauge sõidu ja suure ohvri sjsemaisele spordile teravalt hukka. Olümpia komitee teeks kindlasti häs- ti, kui asi ümber otsustatakse.

Tartus, 9. XII. 31.

A. Kalamees.

Teadaanne.

Eesti Spordi Keskliit, Eesti Spordileht, Kehakultuuri siht- kapitali valitsus, EKRAVE-, Jalgpalli-, Talve- ja Käsipalli- liidud teatavad, et 29. XII. 1931. a. kolivad

uute ruumidesse:

Müürivahe t. 16, k. 33, III kord.

(Laenupanga maja)

„Eesti Spordilehe“ tellimine 1932 a.
suurte soodustustega avatud.

SPORTLASED!

„Eesti Spordileht“ on ainuke puht sportline ajaleht Eestis.

„Eesti Spordilehe“ veergudel leiab erapooletut arvustust kõigist kodumaa ja välismaa sündmusist.

„Eesti Spordileht“ ilmub üks kord nädalas, igal teisipäeval.

„Eesti Spordileht“ on rikkalikult illustreeritud piltidega kodumaa ja välismaa sport-sündmusist.

„Eesti Spordilehe“ kaastöölise võrk on laialdane.

„Eesti Spordileht“ maksab aastas Kr. 6.— kõik aastatellijad saavad kaasandena „Eesti kehakultuuri aastaraamatu Nr. 6“ mis ilmub mai kuus 1932. a. ja maksab üksikmüügil Kr. 1.—

„Eesti Spordilehe“ väljaandmine on suurelt lugejaskonnast, mida rohkem lugejaid, seda võimalusi paremini lehte illustreerida piltidega.

Kõik sporttegelased ja sportlased loevad „Eesti Spordilehte“!

1932. aastaks lehe tellimine suurte soodustustega avatud.

Kõik, kes tellivad 1932. aasta lehte üheks aastaks ja annavad kuni 1 jaanuarini juurdelisatud lehel tel- limise ära, saavad järgmisi soodustusi:

- 1) maksavad lehe eest Kr. 5.— (teistele Kr. 6.—). Raha maksmine sünnib kahes osas: esimene osa Kr. 2.50 tasutakse tellimise juures (rahas, postmarkides või tsekkiga) — teine osa Kr. 2.50 — 15. juuliks 1932. a.
- 2) saavad maksuta kaasandena „Kehakultuuri aastaraamatu Nr. 6“.
- 3) saavad maksuta lehe jõulunumbri.
- 4) kõik aastatellijad võtavad osa preemiade loosimisest aastatellijate vahel. Preemiaid aasta- tellijatele on vähemalt 25.— Kr. 100.— väärtuses.

Tellin „Eesti Spordilehte“ 1932. aastaks ühe aasta peale ja palun mind ülalpoolloetud soodustuste osaliseks arvata, ühtlasi saata lehe jõulunumbri. Maks Kr. 2.50 tasun siinjuures, kuna: Kr. 2.50 — kohustun tasuma — 15. juuliks 1932. a.

Ees- ja liignimi

Aadress

Allkiri:

Lõigata välja ja saata ära: Tallinn, postkast 70.

„Eesti Spordileht“

Tartu „Kalevi“ tali-
sportlased Riias.

Tartu Kalevi jääpalli meeskond ja kiiruisutajad tegid külaskäigu Riiga 12. ja 13. dets. — akadeemil. spordi-organisatsioon Unversitetes Sports kuisel.

Laupäeval peeti jääpalli võistlus — Esplanaadi uisuteel —. Võitsid lät- lased 4:2 (3:0).

Samal ajal peeti „Armija Sporta Klubi“ väljal rahvusvahelisi kiir- uisutamise võistlusi, millest osa võtsid Tartu Kalevist — J. Martin, vennad J. ja E. Kreutzbergid ja Rei- vart ning lätlastest kõik paremad Riia kiiruisutajad — arult 10 üm- ber.

Sõideti kaks maad — 500 ja 5000, sest liig vähese treeningu tõttu teis- tes maades võistlust ei peetud.

500 m.

1) Andriksons — Univers. Sports 49,8; 2) Martin — Tartu Kalev 53,3; 3) Kreutzberg, J. — Kalev 53,5.

5000 m.

1) Naumans — Arm. Sp. Kl. 10,26,0; 2) Lukstins, Arm. Sp. Kl. 10,28,5; 3) Martin 10,30,0.

Pühapäeval oli jääpalli võistlus sa- made meeskondade vahel, sest lät- laste poolt on võistlusteks välja- pandud karikas, missuguse võidab see organis., kes Riias — kahel ja Tartus — kahel korraldataval võist- lustel rohkem punkte kokku saab. Sula tõttu oli pool välja vee all. Võistlus lõppes viigiga 3:3, esimene poolaeg tartlaste kasuks 3:2.

J. Martinile anneti riialaste poolt tema 25-aastase sportimise juubeli puhuks väärtuslik vaas.

Eesti-Läti korvpallis.

Tallinn-Riia
49:27

9. Läti-Eesti korvpalli maavõistlus, mis peeti 12. det. s. a. Tallinnas Saksa kultuurvalitsuse võimlas lõppes minimaalse Läti võiduga ja oli niijästi mängijale kui ka peamehile kõigile meie käsipallihuvilistele vast suurimaks pettumuseks senistest maavõistlustest. Kui 7. maavõistlus lõppes Eesti 20-punktilise võiduga ning 8. maavõistlus Riias, võõras-tes ja harjumata oludes, 16 punktiga, leiti Eesti olevat Läti korvpallis klassi võrra parem, siis arvati Eesti võit seekord, ja veel pealegi kodus-tes oludes, olevat kindlam kui kunagi varem. Ka Eesti rahvusmeeskonna treener Selenoi alahindas lätlaste niivõrt, et ei püüdnud mängijates kaotada vastase alahindamist. Nagu lätlaste alati just siis üllatanud, kui neid kõige vähem hinnatakse, nii ka seekord. Läti võitis maavõistluse 52:50. Poolaeg samuti Läti-le 27:26.

Läti mäng oli võrdlemisi lihtsajumeline. Kuna kõik lätlased olid paljaksituses head, siis mängisid nad kokku seni kuni jõudsid Eesti nelja või viiemehe kaitseni. Üks hoidis harilikult palli, teised jooksid kõik ringitaolises liikumises ühes sihis. Kui mõni mängija jäeti hetkeks katmata, siis visati sellele kohe pall, kes siis kohe viivitamata peale viskas, mille tagajärjeks oli enamuses ikka korv. Harva juhtus, kui lätlased mõne vähegi soodsa korvitegemise võimaluse kasutamata jätsid. Kui oli seiskukord kriitiline, olgugi Eesti väikesel juhtimisel, siis oma poolal kokkumänguga surmates tempot, „jahutasid“ ja närveerisid lätlased vastaseid. Mees-mehe vastu kaitses oleks olnud kindlasti lätlaste vastu edukam. Eesti meeskond, algul alahindates vastast, leides ootamatult tugeva vastupanu, muutus närveerivaks. Söödud ja visked püüti teha liigse ruttamisega, mille tõttu palju surmkindlaid punktitegemise võimalusi kaduma läks. Närveerimine oli eriti ilmne teisel poolajal. Trahvijskeid viskasid eestlased mööda kokku 17, neist Timtschenko ükski 9. Murdemomendiks mängus oli, kui

Ivanov toodi mängu Viksteni asemele. Lätlaste eneste arvamise järel oli see üks peapõhjusest, et Eesti kaotas. Lätlastest abikohtunik Cerbulsil oli samuti suured teened Eesti kaotuses. Lõpuminutitel kriitilistel momentidel vilistas ta Eesti mängijale vigu kus neid vahet üldse ei olnud. Neist tingitud trahvivisest saavutatud punktid olid Läti võiduks kaasa mõjuvad. Cerbuls ei vilistanud ükski kord Eesti mängijal isiklikku viga. Kohtunik Vahol oli erapooletu ja täpne. Eesti mängijast oli Timtschenko teisel poolajal täiesti väsinud. Teda oleks pidanud siis kindlasti asetama mõne teise mängijaga. Treener ei usaldanud nähtavasti tema enese poolt määratud reserve. Siin oleks tarvilik olnud Tartu NMKÜ Pehap. Tulevikus olekski soovitatav, et kuigi Eestit esitab maavõistlusel kas Tallinn või Tartu, tuleks mõlemil kasutada sel puhul oma äranägemise järele teise linna mängijaid. Klõsheiko te-

gi korvi all head tööd, kuid ei tõmbunud kaitsemängule üleminekul küllalt kiirelt oma kohale kaitsesse, mida lätlased kasutades saavutasid nii mõnedki korvid. Viksten tegi toredaid korvisid, kuid hävitas ka palju häid võimalusi. Kaitsespaar Noony — Altosaar rahuldab, Potocky oli aga suurvõistluse jaoks kogenemata, ta oli konarlsu juba palli püüdmisega. Noonyt ei suutnud ta igatahes asetada. Noony enneaegne väljakukukumine võitis Eestilt võiduvõimalused mängu lõpul.

Lätlastest olid head Maike, Jurgins ja Rose. Lidmanis saavutas Läti eest küll kõige rohkem punkte, kuid ta oli tunduvalt nõrgem lüüdnudastest. Eriti hoogus oli aga kaitsja Maike, kes pea iga kaugeviskevõimaluse korviks muutis.

Punkte saavutasid Läti heaks Lidmanis 13, Sulen 8, Jurgins ja Klavins 7, teised vähem. Eesti heaks Viksten 20, Timtschenko 12, Klõsheiko 11, teised vähem.

Riia—Tallinn linnavõistlus korvpallis kujunes nagu oodati maavõistlusele parajaks revanšiks. Tallinnas mäng oli vaba eelmise päeva liigest närveerimisest. Kombinatsioonid ja korvivisked läksid ladusalt ja Tallinn näitas, et Eesti käsipall on siiski parem Läti omast, kuna Riia meeskond oli sama, mis eelmisel päeval Läti rahvusmeeskond. Kuid ei tohi unustada, et riialased ei võtnud võidetud maavõistluse järele linnavõistlust kuigi tõsiselt, nagu nad peale maavõistlust tähendasid ning mida nad kujukalt väljendasid sellega, et maavõistluse võitu „pühitsesid hommiku valgeni.“ Ka nagu mängu jooksul ei avaldanud lätlased erilist spurti ega pingutust mängu seisu parandamiseks või koguni võitmiseks.

Alates saavutab Riia trahvivisest 2:0 ja siis veel 4:3, siis läheb aga Tallinn kindlalt ette ja võidab poolaja 23:14 ning kogu mängu 49:27. Mõni minut enne lõpuvile oli seis kord juba 49:22.

Riia-Tartu
31:21

Tagasisõidul esines Läti rahvusmeeskond Tartus, pidades kohalise linnameeskonnaga Riia-Tartu korvpalli linnavõistlust. Tartut esitas tervikuna NMKÜ meeskond.

Esimesel poolajal on mäng enam-vähem tasavägine, kusjuures torkavad silma lätlaste head korvivisked, mis aga Tartul ei taha õnnestuda. Nobedad on lätlased ka korvist tagasipõrkunud pallide püüdmises. Poolajaks on seis 14:9 Riia kasuks.

Teist poolaega alustavad tartlased ägeda spurdiga ja viivad punktide seisu viiki 14:14. Edasi hargneb mäng vahelduvalt, kuid ikkagi kindla lätlaste kahepunktilise eduga. Kord on seisuks isegi 22:21, kuid siis näitavad küllalised end lätlastena ja marulise lõpuspuuriga viiakse seis 31:21, mille suurenemist takistab lõpuvile.

Eesti rahvusmeeskond 9. maavõistlusel. Seisavad vasakult: treener Selenoi, Bulatov, Pototsky, Ivanov, Parbo, Galkovitš; istuvad: Noony, Timtschenko, Altosaar, Viksten, V. Klõsheiko.

Eesti käsipalli esivõistlused.

Tallinna ringkond.

29. nov. võitis naiste A klassi võrkpallis Kalev Eestimaa spordiseltsi 16:14; 15:11. Meeste A kl. võrkpallis võitis Eestimaa spordiselts NMKÜ-d 15:13; 15:10. Mäng oli kordamismäng mõlemate meeskondade vastastikusel kokkuleppel.

6. det. võistlusi ei olnud. 12. det. Läti-Eesti maavõistluse eelmängudena peeti kaks võistlust. Naiste A kl. võrkpallis võitis ESV Russi naiskonda 15:8; 15:10 ning meeste A kl. võrkpallis Politsei spordiring Eestimaa spordiseltsi 15:9; 15:6.

13. detsembril Tallinn-Riia linnavõistluse eelmängudena peeti kaks võistlust. Meeste A kl. võrkpallis võitis Kalev ÜENÜTO-t 15:3; 15:5 ning meeste B kl. korvpallis „Kalevipoeg“ Ariteenijaid 39:18.

19. detsembril peeti kaks võistlust. Meeste B kl. võrkpallis võitis Puhkekodu Vikingit 9:15; 15:12; 15:7. ning meeste A kl. korvpallis Kalev Eestimaa spordiseltsi 69:17. Järgmine võistlusõhtu on 10. jaanuaril 1932.

Põhja-Eesti ringkond.

Läinud pühapäeval lõppesid Narvas Põhja ringkonna esivõistlused käsipallis, millised kestsid umbes kuu aega. Võistlustest võtsid osa kõik Narvas asuvad spordisorganisatsioonid, mille tõttu need ka kujunesid konkurentsirikkasteks. Meeste võrkpallis tuli võitjaks A kl. n. ü. Astra meeskond, kes viimasel mängupäeval üllatavalt K. L. Sp. Kl. võitis. A kl. korvpallimeistriks tuli Võitleja meeskond. B kl. meistrilõuad jaotasid N. Pol. Sp. Ring ja N. T. H. K. Esimene tuli võitjaks võrkpallis, teine korvpallis.

Üldiselt oli võistluste viimane kohtamine väga jõuline, eriti N. T. H. K. meeskonna poolt, kes tegi tihti raskeid foule. Naiste võistlused lõp-

pesid A klassis Astra naiskonna kahekordse võiduga, kuigi viimane võrkpallivõistlus „Võitlejaga“ vägisi kippus Astrale kaotusesse kujunema.

Võrkpallis tuli meistriks B klassis Võitleja naiskond ja korvpallis N. T. H. K. naiskond.

Lõuna-Eesti ringkond.

Eesti käsipalli esivõistluste Lõuna-Eesti tsükli avang leidis aset Tartus laupäeval, 4. det.

Naisvõrkpallis kohtuvad Tartu Kalevi ja Akadeemilise Spordiklubi naiskonnad. Favoriidiks on Kalev, kuid üllatusena domineerib Spordiklubi täielikult, mida näitavad ka gamed 15:10 ja 15:11.

Korvpall NMKÜ ja Akadeemilise Spordiklubi meeskondade vahel on ühinglaste kindel saak, pealegi kus Spordiklubi esines pea kogu teise poolaja 4 mehega. Tagajärg 72:19 (26:8). Võrkpallis on NMKÜ vastaseks Kalevi meeskond. Viimase mängutase, eriti mis surumistesse puutub, on klass alla NMKÜ, ning tagajärg tuleb 2:0 (15:6 ja 15:11).

Teisel päeval hävineb Akadeemiline Spordiklubi korvpallis ka Kalevi meeskonnale, kuigi esimese poolaja suudab lõpetada enese kasuks 17:16. Teisel poolajal on aga Kalev tunduvas ülekaalus ja võidab 39:28. Esivõistluste Lõuna-Eesti B klassi tsükliks on vastaseiks Valga NMKÜ ja Tartu ÜENÜ. Võrkpallis võidab ÜE NÜ 2:0 (17:15 ja 15:10), kuid kaotab korvpallis 35:28 (26:11).

Spordiäri

Resev-Resel

Tallinn, Toompuiestee 19

Telefon 430-19.

Soovib oma valmistatud

spordi- ja võimlemisabinõusid.

Tallinn-Tartu keskkoolide linnavõistlus.

Laupäeval peeti Tallinnas Saksa kultuurvalitsuse võimlas järjekorralist Tallinn-Tartu keskkoolide linnavõistlust käsipallis, mis viimastel aastatel peetakse traditsiooniliselt kaks korda aastas, kord Tallinnas ning kord Tartus. Võisteldi meeste võrk- ja korvpallis ning naiste võrkpallis.

Kui Tallinnal oli aastate eest hõlbus võita Tartut mõlemil meesaladel, siis viimastel aastatel on Tartu võitnud järjekindlalt alati mõlemad meesalad, nii ka seekord. Läinud hooajal võitis küll Tallinn esimesel kohtamisel korvpallis juhuslikult, kuid kaotas teisel kohtamisel seda suuremalt. Naiste võrkpallis, mis kavas alles õige viimasest ajast, on seni alati võitnud Tallinn.

Kui vaadata viimast linnavõistlust, siis ei saa sugugi öelda, et Tartu oleks olnud paratamata võitja. Füüsiline materjal oli Tallinnal keskmiselt parem kui Tartul. Ka ei olnud Tallinn Tartust nõrgem tehniliselt ja taktiliselt (korvpallis siiski). Tallinna kaotuse peapõhjuseks oli aga peamehile ainult Tallinna mängijate väheine võistlusvilumus üksikult kui ka meeskonnana. Tartu mängijad on enamuses suuremate võistluskogemustega Tallinna mängijatega võrreldes. Enamus mängijaid mängivad kaasa ka seltside võistlustel ning mis peasi — Tartu keskkoolide koondus kui tervik peab traditsioonilisi võistlusi ülikooliga ja teiste organisatsioonidega, mille tõttu meeskond ja mängijad üksikult saavad häid kogemusi. Tallinna keskkoolide kurikuulsas „võistluskeelu“ tõttu ei ole Tallinna mängijaid keelatud mitte ainult võistlemine seltsides, vaid ka keskkoolide koondus kui tervik ei tohi isegi avalikku katsevõistlust mõne tugevama seltsiga või organisatsiooniga pidada. Avalik võistlus ongi tegelikult see,

mis teeb meeskonna ja mängijad.

Seekordse linnavõistluse ettevalmistamiseks ei olnud ka mingit kindlast katsevõistlust mõne tugevama „ketserliku“ seltsiga peetud, rääkimata sellest, et näit. võrkpallimeeskond oli kokkuseatud viimasel minutil, oli tervikuna koosmängus treenimata, rääkimata surujate ja tõstjate vastastikkusest teineteise mängu tundmisest.

Linnavõistlus näitas, et mõlemis linnas on peale tulemas rida lubavaid jõude senistele tähtedele.

Esimese mängu võidab Tallinn 17:15, teise Tartu 15:12. Kolmas otsustav mäng läheb algul tasavõrrekselt kuni seisu 9:7 Tartu kasuks, siis on aga lõpp kindlasti Tartu päralt ja võidab mängu 15:8.

Tallinnlastest surus esimesel mängul hästi Kess. Tartu parim paar oli Ilj-Marks. Tallinnlastes Esko ja Kärt tõstjatena parimad väljal, kuid nende vaheldane kasv ei lase neid end mujal (vastuhüpped) veel täiel määral maksma panna.

Tallinna ühtlaselt hea naiskond võidab võrdlemisi kergelt 15:4; 15:7. Parim suruja väljal Alt. Suutsu surumised olid enamuses liig huupi löödud ning tulid paljud tagasi. Parim tõstja Ventser. Tartlastest parim Ratassepp.

Korvpalli linnavõistlusel veerand- aeg lõpeb 5:5. Poolaeg 13:11 Tartu kasuks. Kolmas veerand on võrdlemisi korviderohke. 3. veerandi lõpuks on seis 20:17 Tartu kasuks. Tallinn ei saavuta sel veerandil ühtegi punkti ning mäng lõpeb 29:17 Tartu kasuks.

Tallinna tasem on paranenud meesaladel. Naiste võrkpallis on olnud korda tartlased edusamme teinud.

Järgmine linnavõistlus peetakse arvatavasti ülestõusmise pühade ajal Tartus.

Kestvusujumine.

**Kestvusujumise
tehnika.**

Kestvusujuja Aleksander Laas jutustab...

Rekordid seatud lõunameredes, La Manche vallutamises.

Eesti pikamaa ujujad: Laas, Luik ja Matso. Soomlane Sakkinen.

Avaldame allpool meie lehe kaastöölise ülevaate kestvusujumisest ning juhuajamise Eesti kestvusujuja Aleksander Laasiga, kes lähemalt seletab oma üksipäini ujumisteknikat, Soome lahes tormi käes, stiilist ja tuleviku väljavaadetest. Tema ujumise kohta peeti suvel suurt poleemikat ning nüüd kuuleme mida seletab selle kohta A. Laas isiklikult. (Toimetis)

Kõik kestvusujumise rekordid on põstitatud lõunameredes, kus vesi soolane (kehad kergesti kanduavad veepinnal) ja vesi soe (25—30 kr.). Sama lugu on ka inglise kaanali. Vesi on seal väga soolane ja 25 kraadi soe. Ujumist soodustavad ka regulaarsed — 6 tunni tagant — voolused: tõus ja mõõn. Tavaliselt kaanali vallutajad on startinud Prantsuse rannikult Calais't. Otsejoones on kaanali laius vaid 33 km. Kuid mõõn, mille algades startitakse, kannab ujuja järjest suureneva kiirusega, ilma et veesolijal ujumislõigutusi teha tarvitseks, üle poole kaanali 25—27 km. — alla Atlandi ookeani poole. Mõõna, 6 tunni mõõndudes alles hakatakse ujuma, vabanetakse kummujumiskostüümist, mis seni hoidis ka kehas temperatuuri normaalse. Nüüd tõus ei hakka ujujat mitte otse tagasi, tulnud teed, kandma, vaid paralleelselt inglise kaldaga. Selle ristvoolu — 2—3 sõlmelise — on mitmelgi mehel õnnestunud võita ja see puuduv maa 7—8 km. inglise kaldale rekordilise ajaga 11 t. 22 m. (Vierkötter jne.) katta. Rasvunud naised aga, peale seda kui on jõudnud vooluga (mõõn) üle 25 km. edasi, rahulikult ootavad surnud punktis tõusu aja, ja alles järgmise mõõnaga 15—18-tunniliste aegade ületavad kaanali.

Mis põhjustab aga ebaõnnestumise?

Ajnult ja üksi ilmastiku-olu; niipea kui tõuseb tuul, lainetus, seega regulaarse, teatud kiirusega voolu muudab kiiremaks ja endaga enam mitte arvestada lubavaks. Ujumine tulebki katkestada. Samuti ka udu, mis üsna tavaline nähe seal.

Soodsaim kuu on september.

Kaanali vallutamise katsele minek on aga seotud suurte kuludega meie oludes. Kaanali, mis suurtele ookeanilaevadele nagu raudteeks, elava liikumise teeks, ei lubata ühestki sadamast väikest paadikest, tigu-sammul edasijõudvat ujujat saatma, vaid peab olema saatelaev, mis varustatud signaalseadetega (udu korral) ja suudab kurssi pidada tugeva-vooluühises vees.

Inglismaal näit. on see äärmiselt ettevõtlikeks. Manager valib hulga seast paar „töötavat“ inimest välja ja tuleb nendega nagu loteriile õnne katsuma. Ebaõnnestumise puhul kannab kõik kulud tema, üleujumisel aga jagavad ujujaga inglise ajalehtede poolt väljapandud preemia.

Rikkad ameeriklased (Ederle j. t.)

Kestvusujumine on väga levinenud maades, mis asuvad veekogude ääres, kus vesi soe ja soolane. Meil põhjamaal on kestvusujumist vähe harrastatud. Alles läinud aastal ja tänava suvel on esilekerkinud mehi, kes katnud õige pikki maid need on kolm eestlast ja soomlane. Pioneerina on siin tegutsenud Aleksander Laas, katnud ujudes ka kõige pikema distantssi üle Soome lahe Eestist-Soome.

võivad ju kanda 3—4000 kr. kulud. Halva ilmastiku-olu tõttu õnnestub pealegi üleujumisi väga vähe. Senini on kaanali vallutatud 17 isiku poolt.

Need vallutajad peaks aga toetama ujuma sama võimsalt Läänemere, mis detsembrist aprillini jääkatte all ja kus suvel Soome lahel veesoojus üle 10—12 kraadi kunagi tõusta ei jõuagi. Sügisel, kui vesi soojem, segavad tuuled kestvat ujumist.

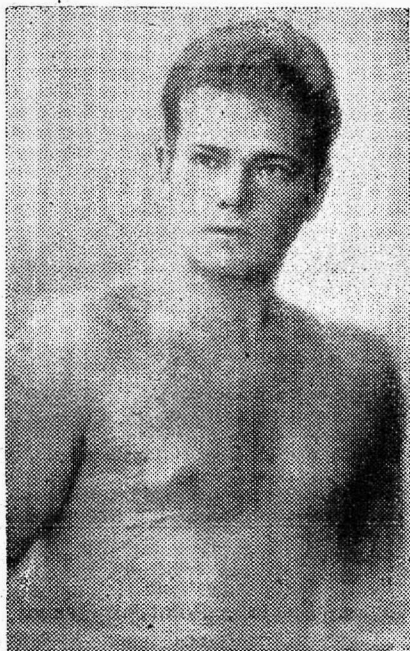
1927. a. hakkab Aleksander Laas harrastama kestvusujumist merel, olles varem sisevetes korduvalt katnud 10—15 km. Ujumine Kalarannast Piritale osutub talle varsti lihtsaks supeluseks. Sügisel ujub Laas Kalarannast Aegna saarele. Sensatsioon, vähemalt saarerahvale ja L. paadis saatnuile tuttavale. L. tekib kavatsus La Manchet vallutada. Ta teab, et Londoni ajalehtede poolt on välja pandud 1000 naelsterlingi suurune preemia La Manche ujujades vallutajale. 15 isikut olevat juba saanud selle summa. Muid andmeid ujumistingimuste kohta, peale selle, et inglise kaanali laius kaardile järele 36 km. — Laasil ei ole.

Kindlat eesmärki taotledes algab kibe treening, mis kestvusujumisel seisabki vaid pikkade matkade sooritamises. Järgmisel aastal — peale talvist järjekindlat jääaugus kümbeluse võtmist jne. L. on oma võimeis, vastupidavuses ja tervel närves soovorra kindel, et riskeerib isegi tuulistel ilmadel, lainetusega merel sooritada ujumistekki kas Aaega- või Naissaarele. Saartelt teatud nädalapäevadel tuuakse linna kaitsevõelasi. Samas paadis sõidab tagasi linna ka saarele ujunud L., olles jätnud riided paadiputkasse Kalaranda.

Laasi tuttavad ja tema „asjale“ lähedalseisjad spordihuvilised ja ajakirjanikud 1930. a. juunikuus korraldavad mehele väikese kiipsuskatse. Lastakse Laasil endi paadi järele 30 km. maha ujuda. Laas kahtis selle distantssi 15 tunni 8 minutiga 12-kraadilises veesoojuses.

Nüüd järgneb seeria Laasi hulljulgeid seiklusujumisi. C. F. Cahnbäckki laevakontori vastutulekul võimaldub L. aurikul („Viola“, „Rügen“, „Suomi“) välja sõita (supelpükstes) ulgulahele ja sealt, Naissaare tagant, üksi tagasi sadamasse ujuda, kattes igakord 30—35 km. Laupäeviti, millal L. need matkad sooritanud, ei võita hellitada lootustki, et merel kalurit kohata võiks, kes hädakorral abistaks. Mehel peavad olema eeskätt terved närvid ja kindel usk enda vastupidavusse.

Sügisel Laas ujub 17,5 tunniga

ALEKSANDER LAAS.

Saaremaalt üle Irbeni väina (36 km.) Kuura randa. Umbes 8 km. eemal Lätist, tugevast voolust, mis ujujat hakkab kandma Riia lahele — on ta sunnitud viibima saatelaevad ümber pool tundi, millise ajaga sõideti paralleelselt Läti rannaga Läänemere suunas, vastu voolu. Kui siis Laas, peale 15-tunnilist ligunemist 12 kr. vees ja külmetamist lagedas kaluripaadis kõleda sügistuule käes, uuesti suudab jätkata ujumist, ei lühenenud väina laius paadis sõitmise peale vaatamata põrmugi. Ta maandub Mihajlovi majaka juures. Laas on esmakordselt Läti pinnal ja külaskäigule tulnud ujudes.

Laas 1930. a. sügisel inglise kaanali vallutama minna siiski ei saanud lihtsal põhjusel, et Londoni saatkonnast saabunud kalkulasiooni järele ekspeditsioonikulud (sõidukulud saatja-manageriga, võimalik mitmenädalaline elamiskulu soodsa ilma ootamisel, saatelaeva üürimine Prantsuse sadamast, kantsjoni summa jne.) kaugelt üle 2500 kr. maksma läheb. Laasil, kes püüdis end ise finantseerida, palgast kõrvale-pandud summast muidugi selleks ei jätku.

Sügisel Laas sõlmib filmiühing „Uraania“ ga lepingu, mille järele kohustub 10.000 kr. eest sooritama elukardetava vettehüppe Kopli 60 m. kraana tipust. Kas tema hüpe filmile sobib, selleks korraldatakse proovihüppeid. Laas sooritab kraana alumiselt kordadelt hüppeid 10-, 20- ja 40-meetri kõrguselt filmitelgelaste ja ajakirjanike juures olles. Kavatsed seiklusfilmi vāntamiseni senini pole jõutud, mispärast ka L.

tipu-hüpe sooritamata. Riskeerivat siiski maastmadalast Emajõe raudteesiillal j. m. enese vettepildumise-ga olevat Laas kogunud julguse ja ka tehnilise oskuse.

Möödunud suvel jätkab L. endiselt intensiivselt oma treeningujumismatku, otsustades sügisel siiski La Manche sõita. Ent jällegi viimasel hetkel Londoni saatkond täien-davalt teatab Laasile, et preemia ikka kindlasti makstakse, kuid ainult briti kodanikele. Järelikult Laasil tuleb sellest ilusast kavatsusest loobuda.

Ent Laas ei muretse palju. Võtab uue idee: „Ujun Soome“. Ettevõtte korraldamise võtab oma peale ajaleht „Vaba Maa“, pannes välja kõrgeväärtusliku auhinna ja saadab lehe esindajad ujumiskontrolli teostama. 16. augustel 1931. a. ujub Laas esimese etapi Tallinna sadam — Naissaare, kattes selle 25 km. distantssi 13,5 tunniga. Saarel oodatakse saatsat ilma, milleks osutub 18. august. Ilm päikesepaisteline, tuulevähkne, meri peegelsile. Kell 3 hommikul algab Laas ujumist Naissaare majaka juurest, saadetuna Naissaarlaste õnnesoovest. Kursiga Porkkala majakale sõidab ees välja saate-mootorpaat, millele asetatud tule järele L. ka oma kursi võtab. Ligiläheduses saadab ujujat Naissaare loots, rootslane Isak Luther, Päevaleht „Helsingin Sanomate“ esindajad, kes kokkuleppe järele stardijaks mootorpaadil Naissaarele pidid jõudma, selle asemel tulevad Helsingist ter-vitama ujujat lennukil, mis mitmel korral laskub ujuja juurde merele. Samuti hilineb Tallinnast väljasõiduga Jüri Lossmann. Temaga on L. saatjana lubanud kindlasti kaasa sõita ka veesportlillidu esimees dr. Veiss ühes liidu liigetega. Et neid harrasid siiski mitte ei tulnud. Jüri sõidab oma abikaasa Mariga ja on Laasile tema enda sõnade järele asja õnnestumise juures suuremaks abiks olnud kui keegi teine, mitte buljongiga kostitamise, vaid ergutamise ja õhutamisega „kriitilistematel momentidel“ — lõpuspurdil. 10—15 km. enne Soome randa L. saatjate konstaterimise järele, on „omade-ga läbi“, ent kuulus Eesti jonn seekordki võidab. Suure tahtejõuga L. maandub kell 2,15 öösel Soome rannal Stenskäri all (lähema punkti kavatsed finiši Porkkala majaka-saare asemel). Kaugelt üle 40 km. on Laas katnud 22 tunniga. Soome-laht on esmakordselt inimese poolt ujudes vallutatud. (100 aasta eest sõitis üle lahe esimene aurik — ratas-laev — see oli sensatsiooniks tol-ajal). Soomes L. sai vaimustava vastuvõtu osaliseks. Samuti kodumaal.

„Spordilehe“ esindaja seab Laasile ka mõned küsimused

1. Kuidas ujute, millist stiili?
2. Mis arvate konkurentidest, Matsost jne.?
3. Mis teete talvel „vormisolekuks“?
4. Teie kriitilisemaid momente eluga riskeerides, — üksi ujudes?

A. Laasi vastuseid seatud küsimustele toome järgmises „Eesti Spordilehes“.

Inglise tennisspordi minevik ja tulevik.

Londoni krsp. Clayde Me Weney.

Tennis, nii kuidas teda tänapäeva kuulsad suurused mängivad, on atleetiline sport. Ta nõuab samapalju püsivust, kui jalgpalli, sama suurt füüsilist pingutust, kui üks tuhandemeetri jooks või poksivõistlus.

Sealjuures on aga tennissport ka mäng, s. t. meelelahutus kõigile, kes otsivad spordis vajalikku ja füüsilist virgutust.

Igas vanuses: nooruses koolitundide, pärastpoole oma eriala ja äritundide vaheajal võib oma kehale tenniseväljal tegevust leida. Vaimlise töö juures aga on see sport suurepärane puhke võimalus.

Tennisspordil on tulevikus kõik õigused saada rahvusspordiks, kui ta rohkem vastaks üldistele majanduslikele oludele ja hinnad tarvisminevatele artiklitele langeks, nii kui see Inglismaal juba aastaid on.

Aasta läbi võib näha hommikul, lõunal ja õhtul inimesi reketi kaenla all kandmas, kas tööle minnes ehk seal tülles, s. t. et inglase oma reketi juba hommikul tööle kaasa võtab, et vaheajal ehk peale töötunde kusagil läheduses oma töökohast kas või veerandki tundi armastatud spordile pühendada.

Ükski vihm ega udu ei sega neid inimesi selleks määratud ajal tenniseväljale minemast, ja ikka võib näha teatud protsenti inimesi, olgu see maaalusel, omnibusel, cafe's või kinos, kes oma reketiga kui sõjamees sõjariistaga, varustatud on.

Kujutage omale ette, et British Lawn-Tennis Association'il Londonis on üksi 20.000 liiget. See arv on aga väike protsent 2.000.000 arvust, kes ei kuulu ühegi klubi juurde. Inglise statistika jutustab, et Inglismaal ja Walesis on iga 175 elaniku peale üks tenniseväli. Lähiseigi on Londonis ja tema ümbruses iga „Square“ 36 majaga 4 kuni 8 tennisevälja. Neid välja peetakse korras ainult eraisikute, mitte klubide kulul. Enamikus on need muruplatsid. Viimasel ajal aga ehitatakse neid ümber kõvadeks platsideks. Kaetud tennishallid on samuti suurel hulgal, ehkki suve ja talve läbi saab mängida ka vabas õhus.

Tennismäng on Inglismaal kau-

geltki mitte kapitalismi, vaid eelkõige kesk- ja ka töötava klassi mäng.

Inglise tennisspordi liikumine on nii suur, et raske on statistikal teda kindlaks teha. Londonis üksi on 680 kodanlist tennisklubi, ja 145 tööliste tenniseühingut. Rääkimata veel ülikoolidest, colleg'idest ja koolidest. Enesestki mõista on ka neil kõigil oma eeskujuliku tenniseväljad.

Tennist hakati mängima Inglismaal 1872 aastal. Lawn-Tennis nimetati tol ajal „Sphairistique“. Keskel võrk oli 5 jalga kõrge.

Vähehaaval vähendati keskvooru kõrgust. Mänguvälja mõõdukas ja mängu seadused muutusid ajajooksul ikka kindlamaks. Et mängu tempot kiirustada, selleks võeti pall kiiremini tema väljalöömisel vastu.

Algul mängiti tennist Inglismaal muruga kaetud väljadel, pärast saviga kaetud väljadel, hiljemalt tsementplatsidel ja tänapäev juba mängitakse kaetud hallides riidega ületõmmatud puupõrandatel. Niisama olid ka pallid algul kõvad, vähe-

elastilised ja reketid vahetasid ühtelugu oma vormi.

Praegu omab Inglismaa mitte ükski parimat tennismängu varustust. Ka inglise aednikud on mõistnud väljadel säärase mahlakat rohelist muru kasvatada, millist ei leidu terves maailmas.

Ei oleks huvituseta tulevikku vaadata, mis tema sel alal võiks meile pakkuda.

„Tähele pannes kuulsust, mida on Lawn-Tennis toonud Inglismaale, ei tule arvestada vähemalt 20 aasta jooksul inglise mängijate võimete muutumisega“, ütleb sir F. Gordon Lowe, British-Amateur Lawn-Tennis Association president.

See tähendab, et inglise mängijate võimete standart samale tasapinnale jääb ka kaugemas tulevikus.

20 aasta eest olid peaaegu kõik inglise tennismängijad spetsialistid igauhele omase löögi ja teatud mängutaktikaga. Üks saavutas head tagajärge tänu eriti kiirele väljalöö-

gi võimele, teine — täpsele löögi- oskusele jne., tänapäeval on kõik inglise mängijad igakülgselt arenenud.

Tennismäng on praegu oma arenemise haripunktil, muudatus võib tulla vast ainult veel selle spordi tarbeks tikkite toodangus. Reket jääb kujult samaseks, ligemate 20 aasta jooksul, kuid tema seniste keelte asemel saab vast ehk midagi muud looma riigi soolestikust leitud, mis oleks vedrutavam ja vastupidavam kui senine.

Aasta 1951 toob ka kindlasti paremaid tennispalle, sest praegu tarvitusel olevad kaotavad kauemal mängul oma esialgse kaalu.

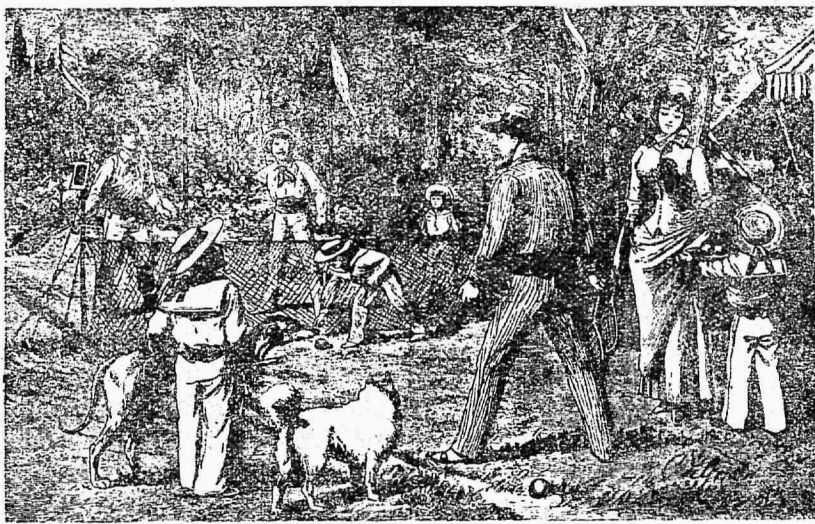
Ühe suure inglise spordiriistade vabriku omanik kõneleb, et tulevik toob palle, missugused mitmenädalase tarvitamise juures ühtki grammi oma algkaalust ei kaota. Tennisingade alal on juba praegu Londonis modelle, n. n. „õhusurve taldadega“, missugused eriti hüppekerget mängijale võimaldavad. Sel ajal kui Inglismaal praegu saab osta hea reketi 10 eesti kr. eest, maksavad samasugused mujal Euroopas mitte vähem kui 30 kr.

Suurema osa inglise keskkoolide tunniplaani on juba aastaid sisse võetud ka tennisetunnid. Meistermängud tennises koolides on sama enesestki mõistetavad, kui muud õppeained. Ühe koolipoisi tee meistritiitlini on üldiselt väga raske, just arvuka konkurentsi tõttu, kuid suurepäraste treeningvõimaluste juures on see suuremalt jaolt intensiivse töö küsimus.

Tennismeistrid ei sünni; just kõige vähem Inglismaal. On arvamisi, et maailmameistriks saamine on juhus jne. küsimus, vaid mitte teadliku ja kindla tahte tulemus. Üldiselt on see ekslik.

Iga tahtejõuline noor inimene võib tugeva treeningu läbi meistritiitlinit jouda, seda tõendab kõige paremini igaaastane meistrivõistluste jälgimine Suur-Britannia keskkoolides.

Tennis on ainult mäng — ütlevad paljud, kuid tänapäeval võistlusena nähtud on ta nii kui mina oma artikli algul ütlesin, mitte mäng, vaid atleetiline sport.

LAWN-TENNIS LAINUD SAJANDIL.

Pildil Inglise troonipärija, Walesi prints, (pärastine Eduard VII) võistlemas kuninglikul tenniseväljal. Ka tänapäeval tegelevad reketiga kroonitud pead. Neist populaarsemaid Mister G. (Rootsi kuningas) ja praegune Walesi prints (Inglise troonipärija).

Maaspordiselti „suvearuanne“.

Esitame siinjuures E. S. Keskkoolide aruande Silguvere „Kalevi“ mõõdundu suve tegevuse kohta.

Liikmeid ühingu oli enne 8, pärast 7. Heitsime nimelt ühinguist välja Kõrdpere Andrese, kes meie ühingu asukoha külarahvale teada andis, mille järele külarahva poolt meie ühingu varandus — oda, kuul, ketas ja hüppepuud — puruks peksti.

Kergejõustikus oli meil 1931. aasta suvel võistlusi neli, kus juures arvestamata oleme jätnud Juhani-Juku võidujooksu karjakopli peremehega, kes talle kere päale tahtis anda. Et peremees Juhani-Juku mõni meeter enne finišit — võsastikku — kätte saaj ja seal ta väga määrusvastaselt oma alla väänas, pärast seda Juhani-Jukut koguni allapidi võõd nippeldama hakkas, siis jätsime selle mitmevõistluse protokollis raamatusse märkimata.

Kaugushüppes sooritas Teiste Värma rekord, karates üle karjakopli kraavi, mis võib lai olla 7 meetrit, võib olla ka 10.

Jalgpallis oli meie tänavune edu hea. Võitsime oma naaberseltsi Kikula „Püsi“ 90:10 vastu. Kui 20 minutit olime „Püsi“ 10:00 vastu, siis saime oma väravasse 10 kolli. Siis aga ilmus võistlusele külarahva vanem ja peksis omad poisid koju. Pärast seda meie mängisime veel tükikesse aega ilma „Püsi“ meeskonnata, kus juures nende väravasse, s. o. väravasse mida „Püsi“ enne kaitses, sokutasime 90 kolli. Pärast seda suurvõistlust me enam mängida ei saanud, sest pall sattus kogemata lehmakarja sekka ja Küta Hansu suur pull torkas talle augu sisse.

Silguvere „Kalevi“ juhatus.

Pärnu kilde.

Pärnu spordijuht Joh. Tamm, hüüdnimega „Känu“, on vahetanud töötatõlise nimetuse ameerikaliku kiirusega suurtooturi tiitli vastu ja on avanud suusatõotuse Pärnus. „Känu“ on momentlülis hädas rohke kaubasoovijate tõttu, sest siinne spordipere on in corpore astunud tema klientide hulka, et varustada lume tulekuks suuskadega. Kär oma kohast rekord — elukutselt puusepp, siis meremees, tänavu suvel kuni tiitlini töötatõeline ja lõpuks meteorina kerkides suurtooturiks!

Pühapäevast käsipallivõistlust külastas ka Tervise jalgpallimeeskonna vanem Bruno Schmidt, kes vedas

võrkpalli heitluse ajal Vapruse ja NMKU vahel kihla Pärnu pressekondraliga, et Tallinn võidab. Kaotades kihluse sõnas B. Schmidt: „Suvel peksis minu meeskond pealinlast jalgpallis ja nüüd Vapruse käsipallis. Nähtavasti polegi enam spordiala, milles Tallinn võidab Pärnut!“

Kohaliku rahvaülikooli korraldusel kõneles keegi arst teemil „Sport ja süda“, kus peatas muuseumi küsimuse juures, milliseid patoloogilisi tundeid sündame tegevuse juures kutsub esile iga üksik spordiala. Tahvile kirjutades üksikuid spordialade termineid, võis seal lugeda ka järgmist: aerutamine, rattasõit, poks,

maadlemine, raskejõustik... Nähtavasti ei kuulu siis poks ja maadlemine selle härra arvates raskejõustiku hulka. Viimase väite võimalikult tõestamiseks on loota seniste tõekspidamiste täieliku ümberlöökmist. Kurb vaid, et seda võimata teha, sest poks, maadlus ja tõstmine on kuulunud senini ja kuuluvad ka edaspidi raskejõustiku alade loetelusse!

NMKU ja Vapruse korvpalli võistluse ajal Lihulast kohale komandeeritud Pärnu pallipubliku lemmik Virkus, hüüdnimega „Jaamailem“ (mõmendil tegelikult veel alles abi), tuli toime kolme fouliga nelja minuti jooksul (!), mille puhul publikus kõneleti, et „Vira“ harjunud Lihulas vaguneid lükkama ja nüüd demonstreerib ametialalist oskust pealinna käsipallitajate juures nende tuiskele.

A. P.

Joovastavad joogid,

uimastavad ained j.n.e. on meie töövõime vaenlased. Ärge laske võimust võtta väsimust ja närvilikkust. Kosutage ennast tassi «Ovomaltine'ga» eineks.

Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.

Sealadu: A/S. «Ephag»
Tallinn: Harju tän. 41 ja
Narva mnt. 42
Tartu: Kompanii 1

D'A. WANDER A.G. BERN, SCHWEIZ

OVOMALTINE terwendab ka Teid!

Kodumaal valmistatakse suusamääret.

Juba pikemat aega on kodumaa suusatajad teinud katseid valmistada suusamääret. See on osaliselt ka nüüd õnnestunud. Kaitseliidu tarvete laos poolt on välja lastud neli sorti määret: sula, karge, kesk ja pakase ilma jaoks. Määrde vastavad nõuetele. Hinnad mõõdukad: 60 ja 45 senti purk.

Pikemat aega on ka Rakvere suusatajad katsetanud määret valmistamiseks ja neil on nüüd korda läinud vastavat segu saada. Lähemas tulevikus ilmub müügile Rakveres valmistatud määre nimetuse „Virusuusavaha“ all. Määret on kolm sorti.

Nii räägib

Jüri Lossman . . .

Alates kaerahelvete valmistamist ja selgitades nende toiteväärtust, pöördusime muuseas ka meie suursportlase ja olümpia maratonijooksja Jüri Lossman'i poole, kes andis meile alljärgneva seletuse:

Jüri Lossman.

Ameerika ülemandrijooksul.

Niiviisi toidetult püsis keha kerge, kuna jõud ja vastupidavus järjest kasvas, nii et lõpuks kiirkäigusaapadki tundusid kergetena ja nende raskendamiseks tuli kontsadesse tina juure valada.

Sellise toitmise ja harjutuse tagajärjel saavutasin seitsmendal olümpiaadil maratonijooksus oma parima tagajärje. Samadel tingimustel võitsin ka Göteborgi olümpiaadil maratonijooksu.

Eriti raske oli kliimaliselt Ameerika ülemandri-jooks. Chikagost Nev-Yorgini tuli joosta iga päev vähemalt sadakümme kilomeetrit. Kolmestsajast võistlejast saabus kohale väike osa ainult neid, kes panid rõhku toitlusele, — nende hulgas ka mina. Isiklikult toitsin end siingi vanade kogemuste järele peaaesjalikult kaerapudrugaga.

Vastupidavad Soome suursportlased, kellega meil nii lähedane läbikäimine, tõendavad, et nende igapäevases toidutabelis on esikohal just kaerapuder.

Meilgi oleks kindlasti palju rohkem häid sportlasi, kui noored toidaksid end vähemalt kordki päevas kaerapudrugaga.

Jüri Lossman.

Meie suurveski värsked vitamiinirikkad kaerahelbed on hinna poolest kättesaadavad kõigile.

J. PUHK & POJAD.